ཀ

རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་
སྙིང་པོའི་དག་དོན།

ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་བ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གི་སྙིང་པོ་ལེན་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པའི་དག་དོན།

མཛད་པ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཨང་།

SJRB-0469

དཔལ་བརྩེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་དཔེ་ལྟར་བསྒྲིགས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༢༨ ཟླ་དང་པོར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྣྲུར་མཁན། བདེན་དོན་རྒྱ་མཚོ།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད། ii

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། v

འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ ལེགས་པར་ཕྱེས་པའི་སྙིང་པོའི་ངག་དོན།

ཀ༡ གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལས། ༡

ཁ༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བཤད་པ། ༡

ག༡ སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་བཤད་པ། ༡

ག༢ སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ། ༨

ག༣ སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ་བཤད་པ། ༡༡

ག༤ སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པ་བཤད་པ། ༡༧

ག༥ སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པ་བཤད་པ། ༡༥

ག༦ སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པ་བཤད་པ། ༡༨

ག༧ སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པ་བཤད་པ། ༢༡

ག༨ སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པ་བཤད་པ། ༢༣

ག༩ སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའི་བཤད་པ། ༢༤

ག༡༠ སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའི་བཤད་པ། ༢༤

ཁ༢ ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། ༢༥

ཀ༢ མཇུག་གི་དོན་བསྟན་པ། ༨༨

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག ༡༠༣

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

སེར་བྱེས་མཁན་རབས་དང་པོ་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་མཆོག་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་སྨད་ཙམ་དུ་ལ་སྟོད་བྱང་གི་ཡུལ་དུ་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གྲུབ་ཐོབ་རྟོགས་ལྡན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། མཚན་གཞན་སྨུས་སྨྲད་པ་ཡང་ཟེར།

དགུང་ལོ་གཞོན་ནུ་ནས་ཡབ་རྟོགས་ལྡན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་མཉམ་མེད་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ལས་སྔ་འགྱུར་ལུགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཀུན་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་དང་ལྷག་པར་ཧ་མགྲིན་ཡང་གསང་ལྷ་དགུའི་ཆོས་སྐོར་སོགས་གསན་ཏེ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས།

དེ་ནས་དབུས་སུ་གསན་སྦྱོང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཐུག་དབང་གནང་བའི་རྗེས་དབུ་རུས་སུ་གསལ་དོད་བྱུང་། སྤྱི་ཕྱིར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཡབ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། མཉམ་མེད་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར་བ། ཀུན་མཁྱེན་དཔལ་ལྡན་སེངྒེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་བླ་མ་བདུན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་པོད་རྣམ་ལྔས་བསྡུས་པའི་མདོ་ཕྱོགས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡིས་མཚོན་པའི་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དཀའ་གནད་མཐའ་དག་ཐྲ་ཞིབ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་མངོན་དུ་མཛད། འབྲས་སྤུངས་ཟུར་ཁང་གི་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་སྐབས་རྒྱུ་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་སྤུངས་ནས་ཞབས་བཏེགས་ཏེ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་ཡོན་ཏན་དྲན་པའི་བསྟོད་པ་ཡོན་ཏན་དཀྱིལ་འཁོར་མ་གསུང་བཞིན་ཞལ་སློབ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཕེབས་པར་སེ་རའི་མཁན་སློབ་ཀུན་གྱིས་གུས་བཀུར་མཛད་ཅིང་། འདུ་ཁང་གི་གཡས་ཀྱི་གྲལ་མགོར་གདན་དྲངས་པའི་ཚེ།

གནས་བཅུའི་ལྷ་ཁང་གི་གནས་བརྟན་ཡན་ལག་འབྱུང་བཞུགས་ཁང་བྲག་རི་ནས་མདུན་དུ་སྐུ་སྟོད་བཏུད་ཅིང་ཕྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། བྱེས་པ་བྱེས་ནས་བྱོན་པ་ལེགས། །ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་བྱོན་པ་ལེགས། །བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས་པ་ལེགས། །གྲལ་གཡས་གྲལ་གྱི་གྲལ་མགོར་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རྗེས་འབྲང་བ་རྣམས་དང་། སེ་ར་ནས་རྒྱ་གྲྭ་ཚང་དང་འབྲོམ་སྟེང་གྲྭ་ཚང་། སྟོད་པ་གྲྭ་ཚང་ཐལ་ཆེར་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཡང་ཆོས་ཉན་པ་མང་དུ་འདུས་ཤིང་དེ་དག་ལ་དབུ་ཐར་ཚད་མ་སོགས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། དབུ་མའི་ཊཱི་ཀྐཱ་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས་པས་ཀུན་མཁྱེན་སྨུས་སྨྲད་པ་ཞེས་ཀྲུང་གྲགས།

ཡབ་རྗེས་ལྷན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་བཀའ་ལྟར། བཀླ་ཡང་གསང་གི་ཆོས་སྐོར་དང་། དཔལ་ལྡན་མདའ་འཕྱར་བའི་ཕྱག་ཕྱུར་སོགས་བཞེས་ཤིང་། ཡི་དམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་བྱང་གསར་རྩོམ་མཛད་པ་དང་། གཞིས་ཀར་སྒྲུབ་དབང་དང་གཏོར་ཆེན་གྱི་ཕྱག་ལེན་བཙུགས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཞབས་སྐོར་ལ་ཕེབས་རེས་ཀྱི་ན་བཟའ་ཆེར་ཕྱུང་ལ་ཐོགས་པ་ལན་ཁ་ཤས་བྱུང་བ་དང་། ནམ་ཞིག་བྱ་རོག་དམར་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་ཤིང་སེ་བའི་ཕྱུང་པོ་ལ་ཐིམ་པ་གཟིགས་ཤིང་། ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པས་རྟ་མགྲིན་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་ཡུམ་བཅས་རྟ་སྐད་ལྷང་ལྷང་འཚེར་བ་གཟིགས། སེ་བ་དེ་ལ་སྤྲོག་ཤིང་བྱས་ཏེ་ཆོས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་ནས་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་གི་སྲུག་ཏུ་རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུ་དེང་སྐབས་ཡང་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐུ་འདི་བཞེངས་པ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་པས་བྱེས་བླ་བྲང་དུ་གཏོར་སྒྲུབ་བཙུགས་པའི་རྒྱུན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་བར་དུ་གནས།

གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་དགོན་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཉི་མ། གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་འགྲུབ། གཙང་སྟོན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ལྷན་མ་ངག་དབང་། མངའ་རིས་པ་རྣྡོ་ན། ཆོས་རྗེ་ལུང་རིགས་པ། དྲུང་ཤེར་བཀྲས། སློབ་དཔོན་དཔལ་

བློ། ལྷོ་བ་འཇམ་གྲགས་དང་ཆོས་འབྱོར་སོགས་བསྟན་པའི་ཁུར་ཆེན་འདེགས་བཟོད་པའི་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མང་དུ་བྱོན། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱན་དུ་ཆེ་བའི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་མཐར་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་གཤེགས། གདུང་རྟེན་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན་ས་སྐྱོང་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་ཡུམ་སྲས་ཀྱིས་སྒྲིན་བདག་མཛད་དེ་བཞེངས་བ་སེ་རའི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་གཙང་ཁང་སྟུག་མར་བཞུགས་སོ། །

གསུང་རྩོམ་གྱི་ཁྲས་སུ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྙིང་པོའི་བསྡུས་དོན་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བ་གཞུང་གི་སྙིང་པོ་ལེན་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པའི་དག་དོན། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར། དཔལ་ལྡན་སེང་གེའི་རྣམ་ཐར། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད། ཚད་མའི་སྟོང་ཐུན་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་སོགས་མཛད།

ཞལ་སློབ་ཀྱི་ཁྲས་སུ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ། གསང་ཕུ་བ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་དང་། གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། མང་ཐོས་དཔལ་ལྡན་བློ་གྲོས། ལྷོ་པ་འཇམ་གྲགས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ་རྗེ་དཔོན་བློ་བཟང་ཉི་མ་སོགས་གསུང་སྒྲོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས། གཉལ་སྟོན་ཆོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་སེ་རའི་མཁན་པོ་མཛད་སྐབས་སྣེ་ཨུ་རྫོང་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔོན་མོ་བུ་ཁྲིད་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་སློབ་མ་རྣམས་རྨང་གཞི་བྱས་པའི་གྲྭ་ཚང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུའི་རེ་སྐུལ་དང་གྲྭ་ཚང་གི་ཚོགས་ཁང་། གྲྭ་ཤག་བཅས་གསར་སྐྲུན་གྱི་སྒྲིན་བདག་གནང་སྟེ་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པས་བཏུས་བསྒྲིགས་བྱས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༥ཟླ་༠༢ཚེས་༠༨ལ།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་འབད་འབུངས་ལས། བོད་མིའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བཙློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ནའང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་གཉེར་བཞིན་པ་སློས་ཅི་དགོས།

དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འཕྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྷ་བུར་སྣང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྲུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཚབས་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྲེས་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཇོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱུ་ར་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་

ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་ཙ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ནུས་ཤིག་སྤྱར་བཞིན་ཡོད། མ་ཕྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

འཕྲུལ་དེབ་འདིར་མཆོན་ན། འཕྲུལ་དེབ་འདི་དཔལ་བརྩེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྐྲུན་པའི་དཔེ་དེབ་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་སྐབས་མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༡༥༤ཕྲེང་༡༧ན། རྒྱལ *རྒྱས་ཡིན་སྙམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ནི། མ་ཕྱི་ཞེས་པ་དཔལ་བརྩེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྒྲིགས་པའི་དེབ་གཟུགས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཤོག་ངོས་༡༥༤ ཡིག་ཕྲེང་༡༧ན། རྒྱལ་ཞེས་ཡོད་པ། * རྒྱས་ཡིན་ན་དོན་དང་མཐུན་སྙམ་ཞེས་པར་གོ་དགོས་ལ་མཆན་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ།

ཡང་མ་ཕྱིའི་ཤོག་ངོས་༡༥༤པར། ཀ༣ འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཁ་བྱང་གཅིག་བཟོས་ཏེ་དེའི་གཞུང་ལ། དགེ་ལེགས་ཆུ་གཏེར་བསྒྲུབས་པའི་དཔལ་ལས་འཁྲུངས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་འགའ་ཞིག་བཀོད་ནས་དེའི་མཇུག་ཏུ། ཕྱག་དཔེ་འདིའི་ཞབས་ཤོག་ཚང་མི་འདུག་ཅེས་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བཀོད་འདུག་ལ། ཡང་དེའི་རྗེས་ཤོག་ངོས་༡༥༣པར། འཇུག་འགྲེལ་འདིའི་དབུ་ཤོག་མ་དཔེར་མ་ཚང་བས་མཚམས་འདི་ནས་པར་དུ་བཀོད་ཡོ། ཞེས་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བཀོད་འདུག །

བསྟན་བཅོས་སྤྱི་མ་ནི་སྦྱར་བྱང་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་བར་བཀོད་འདུག་པས་ན་དེར་ཞབས་ཤོག་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་ཞིག་མེད་ཚོག་ལ། གོང་གི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགེ་ལེགས་ཆུ་གཏེར་སོགས་དེ་དག་གིས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་མེད་ལ། ལར་

ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིག་རིགས་གཞན་ནས་བསྒྱུར་བ་ཞིག་མིན་པས་ན་འགྱུར་མཐར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ཞེས་པ་ཞིག་འོང་དོན་ཡང་མེད་དོ། །

དེས་ན་ཚིགས་བཅད་དེ་དག་དབུ་ཤོག་མ་ཚང་ཟེར་བའི་འཇུག་འགྲེལ་འདིའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་བྱས་ན་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཁྲིགས་སེ་འགྲིག་པར་སྣང་བས་ན། འདིར་དགེ་ལེགས་ཆུ་གཏེར་བསྡུབས་པའི་དཔལ་ལས་འཁྲུངས། །ཞེས་སོགས་འཇུག་འགྲེལ་ཕྱི་མའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་བྱས་ཏེ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་སྒྲིག་སྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ནོར་བ་བྱུང་ཡོད་ན་ནི་བླ་མ་ལྷ་དང་མཁས་པའི་ཚོགས་ལ་སྙིང་ནས་བཟོད་པར་གསོལ་ལོ། །

ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་སོགས་གཟིགས་ཚེ་ཀུན་ཕན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་དང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཐེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༨ ཟླ་༠༡ཚེས་༠༥ལ།

༄༅། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་བ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལེགས་པར་ཕྱེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གི་སྙིང་པོ་ལེན་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པའི་དག་དོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྭ་སྟི་ཧྲཱ་ཡ། དགེ་ལེགས་ཆུ་གཏེར་བསྲུབས་པའི་དཔལ་ལས་འཁྲུངས། །རྒྱལ་སྲས་གསེར་རིའི་ཕྲེང་བས་མཛེས་པར་བསྐོར། །འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིའི་བང་རིམ་མངོན་པར་གསལ། །ཐུབ་དབང་ས་འཛིན་དབང་པོ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །མཚན་དཔེ་རྒྱན་ལྡན་གུར་གུམ་གཞོན་ནུའི་སྐུ། །འབྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ལྡན་ཟབ་ལམ་སྟོན་པའི་གསུང་། །ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཆོས་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཐུགས། །གང་ལ་མདའ་བ་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་འདུད། །རྣམ་གྲོལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འབྱུང་བའི་གནས། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །ཇི་བཞིན་དབང་བསྒྱུར་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་དབང་ལ། །རྟག་ཏུ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདུད་པར་བགྱི། །མཁྱེན་བརྩེའི་ཆ་ཤས་རྫོགས་པའི་འོད་དཀར་ཅན། །ཐུབ་བསྟན་ཤར་རིའི་རྩེ་མོར་སོན་གྱུར་ཏེ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་ཀུ་

སྨྲ་ཏུ་ཡི་དཔལ། །"ཀྱལ[1]་མཛད་ཟླ་བའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བགྱིད་དོ། །གསུང་རབ་མཐའ་དག་གཟིགས·····[2]

ཀ༡ གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལས།

ཁ༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བཤད་པ།

ག༡ སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་བཤད་པ།

·····[3]འདོད་རྒྱུ་སྙེར་ལ་འདུད། །ཐུབ་པའི་བསྟན་དང་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཁུར། །མཐའ་དག་"ཞེས[4]་པའི་མཁྱེན་བརྩེའི་སྟོབས་ལྡན་པ། །བཀའ་དྲིན་མཉམ་མེད་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །རང་དང་སྐལ་མཉམ་ཆེད་དུ་འདིར་འབད་བྱ། །

འདིར་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དབུ་མ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཤེའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

---

༡ མ་ཕྱི། ༤༥༢བྱང་༡༢ན། ཀྱལ *ཀྱིས་ཡིན་སྙམ།

༢ * མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་༤༥༢ ལ་ཚིགས་བཅད་འདི་དག་གཞུང་གོང་མའི་མཛད་བྱང་ཡིན་པར་བྱས་པ་དང་། ད་དུང་གཞུང་དེའི་མཇུག་མི་ཚང་བར་ཡང་བཤད་འདུག་ལ། ཡང་མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་༤༥༣ནས་འཇུག་འགྲེལ་འདི་བཀོད་དེ། འདིའི་དབུ་ཤོག་གཅིག་མ་དཔེར་མ་ཚང་ཞེས་འཇུག་འགྲེལ་འདིར་མཆོད་བརྗོད་མེད་པར་བྱས་འདུག་མོད། ཡིན་ཀྱང་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེ་དག་འཇུག་འགྲེལ་འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་རྒྱུར་སྣང་བས་གཞུང་འདིའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་སྦྱར་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་ཡིན།

༣ མཚམས་འདིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་ཚིག་རྐང་པ་གཉིས་ཙམ་ཆད་པར་སྙམ།

༤ མ་ཕྱི། ༤༥༢བྱང་༡༠ན། ཞེས   *བཞེས་ཡིན་སྙམ།

འཕགས་པ། སྒྲ་བསྒྱུར་ཉི་མ་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འགྱུར་གྱི་ཐོག་མར་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཞན་ལས་ལམ་ཉན་ཏེ་ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྲ་བ་ཀ་ཐོས་སྒྲོགས་སུ་བསྒྱུར་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐོས་སྒྲོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོས་ནས་དེ་དོན་གཉེར་ལ་སྒྲོག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པའི་འགྱུར་གཉིས་ཀར་དེ་རིང་ཉན་ཐོས་འགྱུར་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འགྱུར་དུ། དེ་རིང་སྒྲོག་པར་གྱུར་ཅེས་དང་། སྒྲོག་པ་མི་བཟད་འདྲ། ཞེས་པ་བདེའོ། །སངས་རྒྱས་འབྲིང་། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་པར་ཏ་ཐཱ་བུད་ཏྲ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྒྱུར་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་རྩ་བའི་བུད་ཏྲ་རྟོགས་པར་བསྒྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པས། ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དབང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐུབ་དབང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བཤད་ཟིན་ནས་སྐྱེས་ཚུལ་ནི། ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས། ཐུབ་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཞེས་པ་ནི་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྙིང་རྗེའི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འབྲས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམ་པས་བསྔོད་པར་འོས་ཏེ། ལོ་ཏོག་གི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ས་བོན་དང་ཆུ་དང་སྨིན་པ་གསུམ་གལ་ཆེ་བ་བཞིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ཁྱོད་གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་ན་རང་འབྲས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་དང་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་ལེགས་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་བརྩོམ་པའི་ཐོག་མར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྔོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལེགས་ཚོགས་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བསྔོད་རིགས་པས་བསྔོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོར། ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཙམ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་ཕྱག་བྱས་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ། ཆོས་ཅན། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། བློ་ངོར་མི་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དུ

བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་བྱས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན། ཆོས་ཅན། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། བློ་ངོར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་ཐོག་མར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བའི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས། ས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་ཟིན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་དངོས་སུ་འཇུག་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སེམས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཉན་རང་གི་ས་ལས་འདས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་སར་འགྲོ་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་ས་བོན་སླར་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ། ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་དགའ་བ་མཆོག་དང་ལྡན་ཏེ། འཕགས་ཆོས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་སའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཅིང་ས་དེའི་སྐྱོན་

ཟད་པའི་དགའ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན། ཆོས་ཅན། ནུས་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་གཡོ་བའི་ནུས་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ས་ནས། ཆོས་ཅན། ས་གོང་མར་བགྲོད་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ས་གོང་མ་ལ་བགྲོད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངན་འགྲོའི་ལམ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངན་འགྲོའི་ལམ་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོ་སྐྱེའི་ས་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་རང་དང་འཚམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་ཆོས་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་རང་དང་འཚམ་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི། ཆོས་ཅན། ཉན་རང་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ནམ་གྱི་ཚེ་ལྷག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི། ཆོས་ཅན། ས་བདུན་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཉན་རང་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྡང་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེའི་ཚེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་མཚན་མེད་ལ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཚེ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྦྱོར་ནུས་པ་གང་ཞིག །ཕར་ཕྱིན་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་

ཕྱིར། རང་ཤ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སློང་བ་པོ་ལ་འང་རང་གི་ཤ་སྟེར་བ་ལ་ལྷག་པར་གུས་པའི་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གཞི་གཞན་གཉིས་ཀྱི་བསྔགས་པ་མི་གསུང་བར་སྦྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྔགས་པ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞི་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རེ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཤིང་བཀྲེས་སྐོམ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཙམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་བདེ་འབྲས་འབྱུང་བའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ན་སྙིང་རྗེས་གཞན་དོན་དུ་བྱིན་པ་དགོས་སམ་སྙམ་ན། སྙིང་རྗེ། དེ་མི་དགོས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ་བའི་རང་དོན་ཁོ་ནར་བཏང་བའི་སྦྱིན་པའང་ཡིན། རང་འབྲས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་རྒྱུ་ལོངས་སྤྱོད་སྐྱེད་ནུས་ཀྱང་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱིན་པས་ཀྱང་རང་འབྲས་མྱང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་སྲིད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འཕགས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་གདམས་ངག་བསྟན་པའི་དོན་བསྒོམས་པས་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་ལ། བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་འབྲས་འཕྲལ་དུ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སྤྲོ་སྟེ། སློང་བ་པོ་ཡིད་ཚིམ་པ་མཐོང་བས་བསྐྱེད་པའི་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་འཕྲལ་དུ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་བདེ་བར་མ་ཟད་པའི་ཕན་ཡོན་ལྷག་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟེན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱིན་པས་

རང་འབྲས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱོང་བ་པོ་ཚིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར། བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱིན་པས་སྐྱོང་བ་པོ་ཡིད་ཚིམ་པ་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བདེ་ཉན་རང་ཞི་བར་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ལས་ལྷག་སྟེ། ཁྱོད་ལ་སྐྱོང་བའི་སྒྲ་ཐོས་པའི་དོན་གོ་བ་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་ཡང་ཉན་རང་ཞི་བར་བཞུགས་པའི་བདེ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། འོན་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ལུས་བཅད་ནས་སྟེར་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་ཙ་ན་དེའི་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཞན་དོན་གྱི་གེགས་བྱེད་དམ་སྙམ་ན། ལུས་བཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་བཅད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཞན་དོན་གྱི་གེགས་མི་བྱེད་དོ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་དཔགས་ནས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བྱེད་དུ་ལམ་ལ་ལྷག་པར་བརྩོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པ། སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པོ། སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར། ས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་དང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་མཚུངས་

པ་ཡིན་ཏེ། མཐོ་བར་གནས་བ། རྟེན་མཛེས་པར་བྱེད་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པ་གསུམ་གྱིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ག༢ སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ།

དེ་ཚུལ། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སད་བར་མ་ཟད་རྨི་ལམ་དུའང་འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བཅུའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གསོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་རྒྱུད་འདྲེ་བ་མི་སྲིད་པ་མེད་པས་ས་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་གོ །ལུས་ངག་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དགེ་བཅུའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཕྲ་མོས་ཀྱང་དག་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བཅུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བཅུ་དང་པོ་ནས་ཀྱང་མི་གསོག་གམ། ཅིའི་ཕྱིར་ས་གཉིས་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མདོ་ལས་འཆད་ཅེ་ན། དགེ་བའི། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་བས་དགེ་བཅུ་གསོག་ཀྱང་མདོར་དགེ་བཅུ་ས་གཉིས་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ས་གཉིས་པར་ས་དང་པོ་བའི་དགེ་བཅུ་ལས་ལྷག་པའི་དགེ་བཅུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ཀའི། ས་གཉིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟེན་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ས་གཉིས་པ་སྣང་བྱས་དག་པའི་རྟེན་བྱང་སེམས་དེ་ཞི་བ་དང་འོད་ཀྱིས་མཛེས

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ཀའི་ཟླ་བ་རྟུལ་བྲལ་གྱི་རྟེན་ལ་གདུང་བ་ཞི་ཞིང་འོད་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སོ་ཐར་ལས་བརྩམས་པའི་འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡང་ཡིན་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཟིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་གཉིས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཞེན་པའི་བློས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་འགལ་ཏེ། གང་རུང་གི་བློས་ཟིན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྣམ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པས། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་སྦྱིན་འབྲས་འབྱུང་ཡང་ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་སྨིན་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེད་བཅས། སྦྱིན་འབྲས་སྨིན་ཟིན་ཅིང་གསར་དུ་མི་སྦྱིན་ན་ལོངས་སྤྱོད་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གང་ཚེ། ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལས་ཐར་བར་དཀའ་སྟེ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་སྤྲུབ་པར་སླ་ཞིང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱུ་སྤྲུབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྐབས་འགར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་སོགས་མི་ཟད་ཅིང་འཕེལ་བའི་ཆེད་དང་། ཚུལ་འཆལ་ཉེས་པ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཚུལ་ལྡན་གྱི་སྦྱིན་སོགས་སྒྲུབ་ན་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་མ་ཆད་པ་སྲིད་ཀྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་དེ་མི་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སོ་སོ། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོད་ན་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་མཐོ་ངེས་ལེགས་དངོས་བརྒྱུད་ནས་འདྲེན་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་དེ་དག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ལ་ཚུལ་འཆལ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་དང་སྣ་ནག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གིས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས། ས་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་སྲིད་པའི་དཔལ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གཞན་དོན་དུ་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བར་སྐྱེ་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དྲི་མ། དྲི་མ་མེད་པ་

ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། "འཆལ[1]་ཚུལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྙོན་ཀའི། འཆལ་ཚུལ་"གྱིས[2]་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། "འཆལ[3]་ཚུལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་འོད་དང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་མཚུངས་ཏེ། གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་ཤིང་། ངོ་བོ་དྲི་མ་མེད་ལ་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན་ཕྱི་མ་གཉིས་སྦྱོར་རོ། སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ག༣ སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ་བཤད་པ།

ཤེས་བྱའི། གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། འོད་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བུད་ཤིང་མཐའ་དག་སྲེག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེའི་སྣ་ལྟས་སུ་གྱུར་པའི་མཉམ་བཞག་གི་འོད་འོད་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དུས་མཐའི་མེ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བའོ། དཔེར་ན་ཉི་མ་འཆར་བའི་སྔ་ལྟས་སུ་འོད་དམར་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན། གལ་ཏེ། ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ངན་པ་མི་བྱེད་དེ། གཞན་སེམས་སྲུང་བ་ལ་ལྷག་པར་བརྩོན་ཞིང་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ཞི་བའི་མཉམ་བཞག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཕྲུག་པ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་བཟོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་

[1] མ་ཕྱི། ༤༦༣བྱང་༡༦ན། འཆད * འཆལ
[2] མ་ཕྱི། ༤༦༣བྱང་༡༧ན། གྱི * གྱིས
[3] མ་ཕྱི། ༤༦༣བྱང་༡༨ན། འཆད * འཆལ

འབྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལ་༡ རྣམ་བཅས་ཡུན་རིང་པོར་ཚུང་ཚུང་ནས་མ་ཟད་བར་དུ་བཅད་ཀྱང་གཅོད་བྱེད་ལ་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་བཟོད་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཅད་ཀྱང་གཅོད་བྱེད་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་དམྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་གནོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད། ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་གིས་བཟོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བཅད་ཀྱང་གཅོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གནོད་བྱེད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བྱས་པ་ལ་ཆེ་འདིར་དགོས་པ་མེད་དེ། དེ་བྱས་ཀྱང་བྱས་ཟིན་གྱི་གནོད་པ་ཆེ་འདིར་ལྡོག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན། ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ཆེ་འདིར་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཟད་ཆེ་ཕྱི་མར་ངང་ལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གནོད་ལ། གནོད་བྱེད་གནོད་དེ། དེར་རང་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྔོན་བྱས། ཆོས་ཅན། གནོད་བྱེད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བྱེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། གནོད་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བས་རང་གི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བའི་ཆེ་སྔར་བསགས་པའི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ། ཆོས་ཅན། གནོད་ལན་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་བྱས་པས་སྔར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་སྡུག་བསྔལ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གནོད་བྱེད་ལ་བཟོད་

པར་རིགས་ཀྱི་གནོད་ལན་དང་ཁྲོ་བ་མི་རིགས་ཏེ། གནོད་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་རང་གི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཟད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དེ་གཉིས་བྱས་པས་སླར་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །གང་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྲོས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པར་མ་ཟད་ཁོང་ཁྲོ་འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་བའང་འཇོམས་ཏེ། བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་བསྐལ་བརྒྱར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྲོ་མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དོར་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཁྲོས་རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པས་དགེ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་སྡུག །ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྲོ་འདོར་བར་རིགས་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་མི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་པས་སྨད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། བླང་དོར་ལ་སྤྱོད་པའི་བློ་གྲོས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་རིང་དུ་གནས་པའི་གེགས་བྱས་ཏེ་ངན་འགྲོར་འཕེན་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པས། ཆོས་ཅན། བཟོད་པ་"བསྟན[1]་པར་རིགས་ཏེ། བཟོད་པ་བསྟེན་པས་འདི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་མང་པོ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཟོད་པ་"བསྟན[2]་པས་འདི་ཕྱིར་གཟུགས་མཛེས་པ་བྱེད་ཅིང་། དམ་པས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་འདིར་བླང་དོར་ལ་སྤྱོད་པའི་བློ་གྲོས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཚེ་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོར་འཕེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱི་སྡིག་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ། ཆོས་

༡ མ་ཕྱི། ༩༨༥ཕྲེང་༥ན། བསྟན * བསྟེན་ཡིན་སྙམ།
༢ མ་ཕྱི། ༩༨༥ཕྲེང་༧ན། བསྟན * བསྟེན་ཡིན་སྙམ།

ཅན། ཁྲོ་བཟོད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་བསམ་ནས་བཟོད་པ་དུས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པར་རིགས་ཏེ། རྟེན་གཉིས་ཀས་ཁྲོ་བ་″བསྟན[1]་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཞིང་བཟོད་པ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྫོགས་སངས། བཟོད་པའི་འཁོར་″སུམ[2]་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ། བཟོད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་″ཀྱིས[3]་ཟིན་པའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་དེར། ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་″ཀྱིས[4]་བཟོད་པར་མ་ཟད་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཐོབ་ཏེ། དེར་མ་ཟད་ཁྱོད་″ཀྱིས[5]་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་ཚད་མེད་མངོན་ཤེས་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས། ཆོས་ཅན། དུག་གསུམ་གྱི་འཆིང་བ་མངོན་འགྱུར་སྲབ་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་

༡ མ་ཕྱི། ༤༨༥བྱང་༡༡ན། བསྟན * བསྟེན་ཡིན་སྙམ།
༢ མ་ཕྱི། ༤༨༥བྱང་༡༣ན། སུམ * གསུམ་ཡིན་སྙམ།
༣ མ་ཕྱི། ༤༨༥བྱང་༡༨ན། ཀྱི * ཀྱིས
༤ མ་ཕྱི། ༤༨༨བྱང་༡ན། ཀྱི * ཀྱིས
༥ མ་ཕྱི། ༤༨༨བྱང་༢ན། ཀྱི * ཀྱིས

འདུས་བྱས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཀྱང་། ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་མང་པོའི་འདོད་པའི་ཆགས་པ་འཇོམས་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐལ་ཆེར་བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་སྲེད་སྤོང་བ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། སྨྲིན་སོགས། སྨྲིན་ཚུལ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ཁྲོད་ཀྱི་བསྔགས་པ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཁྱིམ་པས་ཐལ་ཆེར་ཁྲོད་སྒྲུབ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་ཆོས་ཅན། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐབས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས། ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་ཐལ་མོ་ཆེར། །ཞེས་སྨྲར་ཏེ། རྟེན་ལ་རབ་བྱུང་དང་། ཚོགས་དང་འབྲས་བུ་ལ་བསམ་ཤེས་གཉིས་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། བརྩོན་འགྲུས་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱར་རོ། །རྒྱལ་བའི། ས་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉི་འོད་དང་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྟེན་ལ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་མུན་པ་དང་པོར་བསལ་ནས་ཕྱིས་གཞན་གྱི་མུན་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་འདིར། ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཉི་མ་ལྟར་གཞན་གྱི་མུན་པ་སེལ་བྱེད་དུ་ཆེས་གསལ་ཡང་སྐྱོན་ལྡན་ལ་འཁྲུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཟོད་པ་ལ་ཆེས་གོམས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྙིང་རྗེས་རྒྱུད་བརླན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཉི་མ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། ཉི་

མ་དེ་རང་གི་འོད་ཀྱིས་རང་གི་མུན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲོ་སྟེ་གཞན་གྱི་མུན་པ་སེལ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་འདི་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་འདིས་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་བཅོམ་ནས་གཞན་ལའང་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ་ས་གསུམ་པའི་གེགས་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཉི་མ་ནི་འོད་ཀྱི་གཞན་གྱི་མུན་པ་ལྷག་པར་སེལ་བ་ལ་ནོ་ཞིང་གསལ་ཡང་མུན་པ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་ལ། འདིས་ནི་སྐྱོན་ལྡན་གྱི་སྐྱོན་སེལ་ཡང་སྐྱོན་ལྡན་ལ་གནོད་པར་མི་བྱེད་ཅེས་སྦྱར་རོ། །ཉི་མ་ནི་དུས་མཐའི་ཉི་མ་དང་སྦྱར་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་མདོར་ཉི་མ་དང་སྦྱར་བའི་ཉི་མ་དེས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་བརླན་ཐམས་ཅད་སྐེམ་པར་བྱེད་པར་བཤད་པས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ག༤ སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པ་བཤད་པ།

ཡོན་ཏན། བརྩོན་འགྲུས་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱོད་ཀྱི་"རྗེས"[1]སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་དེ། ཁྱོད་མེད་ན་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་འབྱུང་ལ། ཁྱོད་ཡོད་ན་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཟིན་འཕེལ་བ་དང་མ་ཐོབ་པ་གསར་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས། ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་དེ། རང་འབྲས་ཚོགས་གཉིས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་ཟིན་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས། ས་བཞི་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ཏེ། ས་གསུམ་པར་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ལེ་ལོ་གཏན་ནས་

༡ མ་ཕྱི། ༤༥༢བྱང་༡༢ན། རྗེས * རྗེས

འགོག་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ནི། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སྤྱར་ལས་ལྷག་པ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལོང་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མ་དང་པོར་ཤར་བའི་ཚེ་འོད་དམར་ལས་ལྷག་པའི་འོད་འཕྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །རང་དུ། ས་བཞི་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་དེས་དྲངས་པའི་བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ག༥ སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པ་བཤད་པ།

བདག་ཉིད། ས་ལྔ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྦྱངས་དཀའ་བ་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཕམ་པར་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན། ས་ལྔ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཕར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་རྣམས་ལས་བསམ་གཏན་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕན་ཕྱིན་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར། །བློ་བཟང་། ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཕྲ་རགས་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ག༨ སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པ་བཤད་པ།

མངོན་དུ། ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་ལྔ་པ་ལས་ལྷག་པའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི། ས་དྲུག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ལྷ་བའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་དུ་གྱུར་ཟིན་པ་དང་འགྱུར་བར་བྱེད་པས་མངོན་དུ་གྱུར་ཅེས་པའོ། །ཇི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཟིན་ན་སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་ནུས་ཏེ། དེས་ཟིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཤིང་ལམ་མིན་སྤོང་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལོང་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་ན་ལོང་བས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་བགྲོད་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར། ཟབ་བ་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་ནུས་ཏེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཉིད་ལུང་དོན་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ནས་དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ། ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ། །འོ་ན་གང་ཟག་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པར་རིགས་ཤེ་ན། སོ་སོ། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ཐོས་པའི་དོན་གོ་བའི་ཚེ་དད་པའི་དབང་གིས་མཆི་མ་འབྱུང་ཞིང་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བའི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་རིགས་པའི་སྣོད་ལྡན་

ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་བ་སྤུ་ལྡང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣོད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བསྟན་པ་ལ་དགག་བྱ་མེད་ཅིང་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་བསྟན་པས་སྟོང་ཉིད་མི་སྤོང་བར་རྟོགས་པར་མ་ཟད་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་པའི་ཚུལ་ནི། རྟག་ཏུ། ཆོས་ཅན། སྣོད་ལྡན་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལུས་རྟེན་སྒྲུབ་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པ། ཆོས་ཅན། དེ་ལ་དེ་ན་སྦྱིན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཚོ་བ་རྣམ་དག་སྒྲུབ་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ། དེ་ལ་དེ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་དེ་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱུ་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་སྒྲུབ་ཕྱིར་དུ་དེ་ཕྱིར། བཟོད་པ། དེ་ལ་དེ་ན་བཟོད་པ་ལ་དེ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དགྱེས་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡི། དེ་ལ་དེ་ན་དགེ་རྩ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྔོ་བ་ལ་དེ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་ན་ཐོབ་ཟིན་གྱི་ལམ་གྱི་ངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི། དེ་ལ་དེ་ན་བྱང་སེམས་ལ་གུས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་དེར་ལྟ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་རྙེད་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཕྱིར། ཟབ་ཅིང་། སྣོད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ལ་བསླབས་ཏེ་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་སའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་

པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི། སྟོད་ལྟུན་ལ་སྐྱུལ་ནས་ཀྱང་འཆད་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ན་སའི་ཡོན་ཏན་འཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། བདག་གཞན་གང་རུང་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པའམ། དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་བྱའོ། །རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ། གཅིག་ན་མྱུ་གུ་རང་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གྲངས་ཅན་མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་དང་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་པས་མྱུ་གུ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བར་ཁས་ལེན་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་དུ་འདོད་པས་དེ་ཉིད་འགོག་གོ །དེ་ཉིད། མྱུ་གུ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། གལ་ཏེ་འབྱུང་ན། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་ཟིན། ས་བོན་ཆོས་ཅན། སླར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གནོད་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་ཟིན། སྐྱེས་ཟིན་སླར་སྐྱེ་དགོས་ན། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ས་བོན་སྐྱེས་ཟིན་སླར་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ས་བོན། ས་བོན་སྐམ་རིལ་བར་རྒྱུན་དུ་གནས་པར་ཐལ། རྟགས་འདྲའོ། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། རྐྱེན་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་ལ། མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བོན་འགགས་པའི་ཕྱིར་ས་མྱུག་སྐྱེ་འགག་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་། ས་མྱུག་གི་རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བོན་འགག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་

བོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་སྨྱུ་གུའི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྨྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྨྱུ་གུ་མ་འགགས་པ་བཞིན། བྱེད་རྒྱུ། སྨྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱིབས་སོགས་དང་ས་བོན་གྱི་དབྱིབས་སོགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རང་བཞིན་དང་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གར་མཁན་གཅིག་སྒོ་སེར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཆས་བཞུགས་བྱེད་པ་བཞིན་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་དེས་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་དོར་ནས་སྨྱུ་གུའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཆོས་ཅན། ས་བོན་མ་མཐོང་བར་ཁྱོད་མཐོང་བའི་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཁྱོད་མཐོང་ཞིང་ས་བོན་མ་མཐོང་བའི་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟགས་འདྲའོ། །དེ་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་གནོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་ལ་སྦྱངས་པར་མ་ཟད་མ་སྦྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པས་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་ཅེས་པའོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་སྨྱུག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པས་ས་བོན་ཞིག་རྗེས་སུ་སྨྱུ་གུ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། བདག་སྐྱེ་གྲུབ་མཐས་བློ་སྦྱངས་མ་སྦྱངས་སུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། བདག་སྐྱེ་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། བདག་ལས། རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་དང་བྱེད་

པ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེར། དེས་ན་བདག་སྐྱེ་མེད་དེ། དེ་ལ་འདི་དང་རྩ་ཤེ་སོགས་སུ་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དག་ནི་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་དེ། ས་སྨྱུག་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་མེ་ལྕེ་ཆེན་པོས་མུན་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་བྱེད་པར་ཐལ། ས་སྨྱུག་དང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཀུན་ལས་ཉེར་ལེན་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་མིན་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་མེད་ལས་སྐྱེ་ན་མཚུངས་སྙམ་པའོ། །རབ་ཏུ། ཁོ་ན་རེ། རང་གཞན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་རྒྱུ་ཡིན་ན་གང་ཞིག་སྐྱེ་ནུས་ཡིན་པ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་གང་གིས་སྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་དགོས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་འདིའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྔར་བྱུང་ཡིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ནས་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར། ནས་སོགས་ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་མི་འདོད་ཅིང་སྐྱེད་ནུས་སོགས་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བ་བཞིན་ས་སྨྱུག་གི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་སྤྱིར་རྒྱུ་ཡིན་ཅིང་ཁྱད་པར་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་དེར་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་གསུམ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པས་གཞན་སྐྱེ་མེད་དོ། །མྱུ་གུ། ས་བོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མྱུ་གུ་དང་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་མ་འགྱུར་བར་མྱུ་གུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་ཐལ། ས་མྱུག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར། ཡོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་མིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གཉིས་དུས་གཅིག་པས་སྲང་མདའ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་ས་མྱུག་སྐྱེ་འགག་གཉིས་དུས་གཅིག་པས་ས་མྱུག་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་དེ་ཕྱིར་གཉིས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྨྲ་བ་པོ་འདིས་ནི་ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོར་དཔེ་དོན་སྦྱར་བའི་དོན་དུ་བསམས་པར་མངོན་ནོ། །དཔེ་དོན་ཀུན་ཏུ་མི་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་བོན་དང་དུས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་དང་ཁྱོད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེ། སྲང་མདའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པས་སྲང་མདའ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་བཞིན་དུ། ས་མྱུག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པས་ས་མྱུག་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྲང་མདའི་བྱ་བ་གཉིས་དང་བྱེད་པ་པོ་སྲང་མདའ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཀྱང་། ས་མྱུག་གི་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱང་དུས་མི་གཅིག་ལ། བྱེད་པ་པོ་ས་མྱུག་གཉིས་ཀྱང་དུས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡོ་ན་རེ། བྱེད་པ་པོ་ས་མྱུག་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་ས་མྱུག་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ། ས་མྱུག་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་པར་ཐལ། ས་བོན་འགག་པའི་དུས་ན་མྱུ་གུ་མེད་པ་གང་ཞིག །དུས་དེར་མྱུ་གུ་མེད་ན་དུས་དེར་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མྱུ་གུ་དང་དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ན་དུས་ཀུན་ཏུ་རྟེན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ས་མྱུག་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པར་ས་ལུ་ལྟར་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མདོ་དེར་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་འདིར་ནི་བདེན་སྐྱེ་ལ་བྱ་བ་དུས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་རེ། ས་མྱུག་དུས་མི་གཅིག་པས་གཞན་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་མིག་ཤེས་དེ་རང་གི་རྐྱེན་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པས་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱེད་ལ། མིག་ཤེས་དང་རང་གི་མཚུངས་ལྡན་ཚོར་སོགས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྐྱེད་པས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སླར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་དང་ཚོར་སོགས་ལ་སྦྱར་རོ། །ཅི་སྟེ། སྐྱོན་སྤང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་ན་གཞན་སྐྱེ་མེད་དོ། །དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ལྟོས་དུས་ལ་དཔྱད་ནས་འགོག་ཏེ། བསྐྱེད་པར། རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུའམ་དེ་དུས་སུ་མེད་པའི་འབྲས་བུའམ། གཉིས་ཀའམ། གཉིས་ཀ་མེད་པ་གང་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡོད་ན། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུས་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མེད་ལའང་། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་ན་གཏན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར

ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་སྨྲ་རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། གཉིས་ཉིད། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྟར་ན། གཉིས་དང་། རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པའང་མིན་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པའང་མིན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡན་གྱི་གཞན་སྐྱེའི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དང་སྐྱེ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་བཀག་ནས་གཙོ་བོར་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱི་གཞན་སྐྱེ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཉེད་དོན་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རང་གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྐྱེ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཉེད་དོན་ཡིན་པར་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་མས་གནོད་ཅེས་འཆད་དེ། གང་གིས། ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རང་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས། དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཉེད་དོན་ཡིན་པས་དེ་བཀག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །རྣམ་རིག་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའང་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་འདིར་འོང་ཡང་། གཙོ་བོར་ནི་དོན་དུ་སྨྲ་བའི་དངོས་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ནས་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས

ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །འོག་ཏུ། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། ཞེས་པའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སྐྱེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད། ཅེས་པ་ལྟར་ན་འདི་དག་ཏུ་གཞན་སྐྱེ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ལ་སྦྱར་ནས། གཞན་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་དེ། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱར་རོ། །དངོས་ཀུན། སྨྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་ཤེས་ཚད་མས་རྙེད་དོན་དང་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་མཐོང་བ་དང་རྫུན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་པ་འཁྲུལ་བ་མ་སྤྱངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་མཚལ་བྱེད་ལ་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་དང་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་དོན་གཉིས་ཡོད་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་འཁྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། དེས་བསླད་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་སླད་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། དེས་བསླད་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ན། འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་པའི་

ལོག་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་འགྱུར་ཅེས་པ་
འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་གནོད་བྱེད་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའོ། །གནོད་པ། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་ཤེས་
ཀྱི་བཟུང་བྱ་དང་། དེའི་འཁྲུལ་རྒྱུས་གནོད་བཅས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་
གཉིས་སུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྔ་མ་དེ་དེ་ལྟོས་ཀྱི་ཡང་དག་དང་། ཕྱི་མ་དེ་ལྟོས་ཀྱི་
ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས། སྒྲ་སྐྱེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་བདག་
དང་གཙོ་བོར་སྣང་བ་དང་སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་
ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལོག་པར་འགྲུབ་པ་རིག་ཤེས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་
ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤུགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་
གཟུགས་སོགས་དེ་དེ་ལྟོས་ཀྱི་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་བོ། །ལོག་པར་འགྲུབ་པའི་
རིགས་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེར་འགྲུབ་པའི་རིགས་ཤེས་ལ་མི་
ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་
གཙོ་བོ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་གནོད་བཅས་
ཀྱི་བློས་མཐོང་ཡང་དེས་གནོད་མེད་ཀྱི་བློས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་
དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མིག་ནི། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྲ་ཤད་
མཐོང་བས་རབ་རིབ་མེད་པའི་བློ་ངོར་སྐྲ་ཤད་བཀག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་
མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བས་རབ་རིབ་མེད་བློ་ངོར་
སྐྲ་ཤད་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན། ཆོས་ཅན། གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་
གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་གཞན་སྐྱེ་སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་

གཟིགས་ངོར་བཀག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཏི་སྨུག་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དམ་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་གང་། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅོས་མར། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་གི་དེས་བདེན་པར་མི་འཛིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྣང་སྟེ། དེ་དག་གིས་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མའི་སྣང་ཚུལ་བཞིན། དེ་དག་གིས་བདེན་པར་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། རབ་རིབ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་མ་ཐུས་གཞི་དེར་སྐྲ་ཤད་ཡོད་པར་ཞེན་ལ། མིག་དག་པས་གཞི་དེར་སྐྲ་ཤད་མི་སྣང་བར་སྐྲ་ཤད་མེད་པ་མཐོང་ངོ་། །གཞི་དེར་སྐྲ་ཤད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ཉིད་ནི་མིག་དག་པས་མཐོང་བའི་སྐྲ་ཤད་མེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་མ་རྟེད་པ་ལ་མ་རིག་པའི་མཐུས་ཕུང་སོགས་བདེན་པར་སྣང་ཞིང་དེ་བདེན་པར་ཞེན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུང་སོགས་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་བདེན་མེད་དུ་གཟིགས་སོ། །ཕུང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་

པའི་རང་བཞིན་བདེན་མེད་དེ་ཡིན་ནོ། །མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པ་ནི་དགག་བྱ་མི་སྣང་བར་བཀག་པར་མཐོང་ངོ་། །རབ་རིབ་མེད་པའི་མཐོང་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཕུང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་སོགས་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་བདེན་མེད་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། །ཕུང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིབ་མེད་པས་མཐོང་བའི་སྐྲ་ཤད་མེད་པ་དེ་བསེ་རུ་སོགས་ཀྱི་སྣོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་གནས་ཚུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་བསྡུའི་འགྲེལ་པར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་པ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་གཞུང་འདི་གཉིས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པའི་རྩོད་ལན་ཡིན་ཏེ། གཞུང་སྔ་མས་བདེན་གྲུབ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ངོ་དང་བདེན་སྣང་གི་སྣང་ངོ་ཙམ་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་བསྟན་པས་གཞན་སྐྱེ་འཁྲུལ་ངོ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་ཕྱི་མས་སློབ་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ངོར་ནི་བདེན་མེད་ལས་གཞན་བདེན་པ་གཏན་མི་སྣང་ངོ་། །ཞེས་སློབ་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་རྙེད་དོན་བསྟན་པས་གཞན་སྐྱེ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་བདེན་གྲུབ་ནི་འཁྲུལ་ངོ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ་སློབ་པའི་མ་འཁྲུལ་བའི་བློས་ནི་བདེན་མེད་ཉིད་རྙེད་པར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ཉིད་འཇལ་བ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་མིན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་ཚད་མ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་ནི་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་རྙེད་དོན་དུ་མེད་

པས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་
མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་ལམ་དང་གང་ཟག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། འཇིག་རྟེན་རང་འགའི་
ཚད་མས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བླུན་པོ། འཇིག་རྟེན་རང་
དགའ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་མེད་དེ། ཁྱོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྨོངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོར་བུའི་བརྟག་
པ་ལ་རྨོངས་པའི་གང་ཟག་བཞིན། མ་གྲུབ་ན། འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་
རོ། །རྣམ་ཀུན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
མངོན་སུམ་ཚད་མས་མི་གནོད་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཚད་མར་སོང་
བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་བཀག་ན་འཇིག་རྟེན་
གྱིས་གནོད་ཅེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་རྫས་ཡིན་པ་བཀག་ན་འཇིག་
རྟེན་གྱིས་གནོད་དེ། བུམ་པ་རྫས་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། རྫས་ཞེས་པ་ནོར་ལ་ཟེར་རོ། །གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བུའི་ས་བོན་དང་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་མ་
གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་གི་བུའི་ས་བོན་བཏབ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གི་བུ་འདི་
བསྐྱེད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ་དང་དེ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཤིང་སྡོང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རྒྱ་
ཤུག་གི་འབྲུ་བཏབ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གིས་ཤིང་སྡོང་དེ་བཙུགས་པར་
འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་

སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཇལ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྨྱུ་གུའི་དུས་ན་ས་བོན་གྱི་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཡང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། སྨྱུ་གུའི་དུས་ན་ས་བོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཡང་དེ་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱེད་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཕྱི་མ་མདོས་སྒྲུབ་བོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པ་བདེན་དོན་ལ་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་ཅེས་བཤད་ཅིང་། དེའི་རང་བཞིན་ནི་ཕྱོགས་སྔར་རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་གིས་སྐྱེད་ན་ནི་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅིང་ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སོང་བ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་ཁྱོད་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བར་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་མཉམ་བཞག་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་

དང་། མཉམ་བཞག་རང་བཞིན་གྱི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སམ། ཡང་ན་ཐལ་བ་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་གཟུགས་སོགས་རང་"བཞིན"[1]གྱིས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་གིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ། དེས་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅིང་། མཉམ་བཞག་གི་ཚེ་མེད་པར་སོང་བ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་མཉམ་བཞག་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་མཉམ་བཞག་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀོ་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡོད་ལ། དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། མ་དཔྱད་པར་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རིགས་ངོར་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་ཅེས་པ་འབྲེལ་གྱི་ཐོན་ལ། དོན་དམ་པར་ཞེས་པའི་ར་སྒྲ་མེད་དོ། ཀོ་ན་རེ། ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ཀུན་བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད། རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཐད་ན་བདག་གཞན་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་

[1] མ་ཕྱི། ༤༤༣བྲིང་༧ན། ཞིན *བཞིན

ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡོད་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་ནས་སྒྲུབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ན་གོང་དུའང་དོན་དམ་པར་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་ནས་སྒྲུབ་དགོས་སོ། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་དང་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དཔོས་པོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་དེ་མི་འཐད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། རང་ཉིད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་རྫུན་ཡང་མེ་ལོང་སོགས་ལས་སྐྱེ་ཞིང་རང་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་བཞིན། བདེན་པ། གཟུགས་སོགས་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྟག་པའི་སྐྱོན་དང་རེས་དགའ་མེད་ན་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཆད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཐ་སྙད་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གང་རུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་རོལ་པ་འགའ་ཞིག་ལས་དང་གང་ཟག་རྟག་པར་མེད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པར་སྨྲ་བ་ལ། རང་གི་སྡེ་པ་དག་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ན་ལས་འགགས་ནས་யུན་རིང་ལོན་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་འགགས་རྗེས་སུ་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ན་དེའི་ཚེ་ལས་རྒྱུན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་སྲིད་ལས་རྒྱུན་ཡོད་ཅིང་ཁྱད་པར་དེའི་

རྗེས་སུ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལས་ཞིག་པ་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་འགགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་མི་རུང་ཡང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་ང་ཙམ་གྱི་རྒྱུན་ལ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སམ། ཡང་ན། དངོས་སྨྲ་བ་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། ལས་བྱས་རྗེས་སུ་ལས་མི་འགག་ན་ལས་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་འགགས་ན་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་རྗེས་སུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ལ་དེ་མེད་ན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དང་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ང་ཙམ་གྱི་སྟེང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ཞིང་འགགས་ན་དེ་མི་སྲིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་རྗེས་སུ་ལས་རྒྱུན་ལས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་སྲིད་དེ། ལས་དེས་སེམས་རྒྱུད་ལ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལ་རྟེན་ནས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་གྱི་གཟུགས་

མཛེས་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སད་པའི་ཚེ་ལྷན་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན། ཁོ་ན་རེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན། རྣམ་སྨིན་མྱོང་ཟིན་གྱི་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་མྱོང་མ་ཟིན་པའི་ལས་གཉིས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་ནུས་སུ་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགག་པའི་ལས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་ན་མི་འགག་ཅིང་། མི་འགག་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་གེགས་ཡོད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བས་ནུས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུའང་སྐྱེ་བར་མཚུངས་སྙམ་པའོ། །གཞན་ཡང་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་སྨིན་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ནི། དགེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ན་མ་སྐྱེས་ལ། མ་སྐྱེས་ཀྱང་བདེ་བ་སྐྱེད་ན་མི་དགེ་བས་ཀྱང་བདེ་བ་སྐྱེད་ནུས་སྙམ་པའོ། །ཇི་ལྟར། རྣམ་སྨིན་མྱོང་ཟིན་གྱི་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་མྱོང་མ་ཟིན་གྱི་ལས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགག་པར་མཚུངས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་ནུས་སུ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་ལ་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་འགལ་རྐྱེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྨྲ་ཁད་དང་རབ་རིབ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་གསལ་སྣང་གི་བློ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན། དེ་ཕྱིར། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་འདྲ་ན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་མ་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེས་རང་འབྲས་བདེ་སྡུག་སོ་སོར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་མི་དགེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔར་བཞིན། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་སྲིད་པའི་རྩ

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་འབྲས། ལས་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པའི་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བས་ལས་འབྲས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་བྱ་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་བསམ་བྱར་བཟུང་ནས་དཔྱད་པའི་ཚེ་མ་རྙེད་པ་ན་སྐུར་འདེབས་སྲིད་པས་དེ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྲིད་དེ། དེ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྙེད་ན་ལས་འབྲས་སོ་སོར་མི་ངེས་ཀྱང་དེ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྙེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་ན་སོ་སོར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་ཚིག་ནི། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསམ་ཡས་པས། །ཞེས་སོགས་བཞི་བརྒྱ་པར་བཤད་དོ། །ཀུན་གཞི་མེད་ན་ལང་གཤེགས་སོགས་སུ་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི། ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་མདོར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དགོང་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས་བསྟན་ཏེ་སྟོང་ཉིད་གསལ་པོར་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་མེད་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་བདགས་ཡོད་ལ་དགོངས་ཏེ། བདགས་ཡོད་དུ་བསྟན་ན་ཆད་ལྟ་སྐྱེ་བ་དག་མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ཚོགས། མེད་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ངར་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་དྲང་ཆེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པ་དག་ན་རེ།

ས་དྲུག་པ་བས་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་སློ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོམས་པར་
བཞུགས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། གཟུང་བ། ཤེར་ཕྱིན་ཁྱད་
པར་ཅན་སློམ་པའི་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་བ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་རྣམ་
ཤེས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ནས་དེའི་དེ་ཁོ་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་
ནས་དེ་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རམ། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ། དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་དགག་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་རང་རིག་རང་གསལ་ལ་བཤད་པས་དཔྱད་དོ། །ས་དྲུག་པ་བ་ཆོས་
ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་རྟོགས་ཏེ། ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་
གོམས་པར་བྱས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དོན་མེད་ན་དོན་སྣང་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེ་ན། ཇི་ལྟར། དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། མེད་ཀྱང་
ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་དེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་རྒྱ་མཚོ་རླང་གིས་བསྐྱོད་པས་ཪ་རླབས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་དགག་བྱ་
ཀུན་བཏགས་བཀག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་
གཉིས་བཤད་དོ། །དེ་ཕྱིར། དོན་སྣང་གི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་སྟེ། དོན་
སྣང་དེ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་འཁྲུལ་རྟོག་གི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དུ་སྣང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་དོན་དུ་བཟུང་ཞིང་། དོན་གྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་དེའི་
ཕྱིར། ཐག་པ་མེད་པའི་གཞིར་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཕྱི་
རོལ། གཞན་དབང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་ཅན་

ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། དོན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་རང་རྒྱུ་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གྲུབ་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གི་སྣང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ། དོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་ན་དེའི་དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་དྲིས་པས་ཁང་པ་ཆུང་ངུར་ཉལ་བའི་ཚེ་འགྲམ་དུ། གླང་པོའི་ཁྱུ་མེད་ཀྱང་དེ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་བསམས། སྨི་ལམ་ན་གླང་པོ་མེད་ལ་དེ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པ་དེ་དོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། སྨི་ལམ་ན་གླང་པོ་བཞིན་དུ་དེ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀོ་ན་རེ། སྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་བདེན་པར་ཡོད་དེ། གཉིད་སད་པའི་ཚེ་སྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་མཐོང་བ་དྲན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་མྱོང་བ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། གལ་ཏེ། སྨི་ལམ་ན་འགྲམ་དུ་གླང་པོའི་ཁྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། སད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་དྲན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཀོ་ན་རེ། སྨི་ལམ་ན་གཟུགས་ཡོད་ན་གཉིད་ནང་དུ་མིག་བློ་ཡོད་ནའང་དེ་མི་སྲིད་དེ། དེར་གཉིས་ཀྱིས་དགུགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྨི་ལམ་ན་གླང་པོ་མེད་ཀྱང་དེ་སྣང་གི་ཡིད་ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་བཞིན་དོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར། སྨི་ལམ་ན་གླང་པོ་མེད་ལ་དེ་སྣང་གི་ཡི་ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་པར་དོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། “སྨི[༡]་ལམ་ན་གླང་པོ་བཞིན་

༡ མ་ཕྱི། ༤༩༠ཕྲེང་༡ན། སྨིན * སྨི

ད་དེ་སྣང་གི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་སྒྲུབ་པ་ནི། རྨི་ལམ་གྱི་མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་ཤེས་གསུམ་རྫུན་པ་ཡིན་ཏེ། སད་ཆེ་གསུམ་པོ་དེ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་ནའང་གསུམ་པོ་དེ་སྣང་ལ་རྨི་ལམ་ན་མིག་གཟུགས་མེད་པ་བཞིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣ་སོགས། རྨི་ལམ་ན་རྣ་སོགས་ལྔའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རྫུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་མིག་གི་གསུམ་པོ་བཞིན་དུ་སྣ་སོགས་ལྔའི་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྨི་ལམ་གྱི་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་རྫུན་པའི་ཕྱིར་དེ་ན་ཡིད་ཤེས་བདེན་པར་མེད་དོ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ན་ཡུལ་དྲུག་ཏུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་སུ་ཟད་པས་སོ། །རྨི་ལམ་དབང་ཤེས་ཡུལ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་པར་མ་ཟད། དཔེ་དེས་ཡུལ་དབང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། རྨི་ལམ། རྨི་ལམ་གྱི་བཞིན་དབང་དོན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པ་བཞིན་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་གསུམ་ཡང་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ན་སད་རྨིའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་ཤེས་པ་གསུམ་གཉིད་ངོ་གཉིས་སུ་བདེན་པར་སྣང་ཚུལ་མཚུངས་ཏེ། སད་པའི་དེ་གསུམ་གཏི་མུག་གི་གཉིད་ངོར་བདེན་པར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་གྱི་དེ་གསུམ་ཐ་མལ་གྱི་གཉིད་ངོར་བདེན་པར་སྣང་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སད་བར་སད་རྨིའི་དེ་གསུམ་གཉིད་ངོ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ལྟར་སད་ངོ་གཉིས་སུ་མི་སྣང་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་དེ་གསུམ་སད་པའི་བློ་ལ་གསལ་བར་མི་སྣང་བ་བཞིན་དུ་སད་པའི་དེ་གསུམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཏི་མུག་གི་གཉིད་སད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དོན་མེད་ཤེས་པ་

བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་དེ། སྒྲ་ཤད་མེད་ཀྱང་སྒྲར་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ། སྒྲ་ཤད་མེད་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲ་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པ་དོན་མེད་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རབ་རིབ་ཀྱིས་དབང་གིས་སྒྲ་ཤད་མཐོང་བའི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ངོར་སྒྲ་ཤད་དང་དེ་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་སྣང་བར་མཚུངས། རབ་རིབ་མེད་པའི་ངོར་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་ཤད་མཐོང་བའི་གཞི་དེར་རབ་རིབ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲར་སྣང་མིག་ཤེས་བདེན་གྲུབ་སྐྱེ་བར་བ་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་དེར་དེ་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་ཤད་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཏེ། སྒྲར་སྣང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་ཤད་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྣང་བ་ལྟར་གྱིས་སྟོང་ན་བདེན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡུལ་མེད་ཀྱི་སྒྲར་སྣང་བདེན་གྲུབ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་ཤད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་བྱུང་བ་མིན་གྱི། སྒྲ་སྣང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་གཞན་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སྨིན་མ་སྨིན་ལས་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲར་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་ནུས་ཏེ། སྒྲ་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲར་སྣང་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ནུས་པ་བདེན་གྲུབ་སྨིན་མ་སྨིན་ལས་ཁྱོད་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲར་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ནུས་པ་བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ལ། འོན་ནུས་པ་དེ་སྒྲར་སྣང་དང་དུས་གཅིག་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འབྲེལ་ལམ། དུས་མི་གཅིག

པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་སུ་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན། ནུས་པ་དེ་
སྐྲར་སྣང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱོད་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་
སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་གུའི་དུས་སུ་ས་བོན་མ་
ཞིག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
སླར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
ནུས་པ་དེ་སྐྲར་སྣང་གི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡོད་དམ། དེ་དུས་དུ་
འདས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱད་པར། སྐྲར་སྣང་དབང་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །ཁྱད་པར་རྣམ་
ཤེས་མེད་ན་དུས་དེར་ཁྱད་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་
གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་ཞེས་སྦྱར་བའི་ཚེ་རྣམ་
ཤེས་ཁྱད་ཆོས་དང་ནུས་པ་ཁྱད་གཞིར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་མ་
འོངས་ཀྱང་དེའི་སྟེང་གི་ནུས་པ་ཡོད་ན། མོ་གཤམ། མོ་གཤམ་བུ་ལའང་ནུས་པ་
ཡོད་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། ནུས་པ་ཅན་མེད་ཀྱང་ནུས་པ་ཡོད་པའི་དུས་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་དུས་གཅིག་པ་མི་
དགོས་ཏེ། ནུས་པ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ཉིད་ལ་བསམས་
ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ནུས་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། ནུས་པ་འདི་ལས་རྣམ་ཤེས་
འབྱུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རྒྱུ་འབྲས་དང་། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའོ།
དཔེར་ན་འབྲས་ཆན་ཚོས། རས་ཡུག་ཐོགས། མང་ལ་འཛུག་གསུམ་ཞེས་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ནུས་པ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་བྱེད་

ཀྱི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་དུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སོ། །ཕན་ཚུན་ནུས་པ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་མིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྲར་སྣང་གི་དུས་ན་འདས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་ལས་སྐྲར་སྣང་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བཞག་པའི་ནུས་པས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིང་། དེ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་ཀྱི་རྒྱུད་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པས་རྒྱུད་མི་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །མིག་བློའི། ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་སྔ་མ་ལས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དང་པོར་སྣང་བ་དེ་དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ན། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་སྔ་མས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དབང་པོར་སྣང་བ་དེ་དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ན། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་སྔ་

མས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་རྐྱེན་མ་རྟོགས་པར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ཕྱི་དོན་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །རྨི་ལམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་རྨི་ལམ་ན་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་དོན་སྣང་གི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སད་པའི་སྐབས་སུའང་དོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲོ། །ཇི་ལྟར་དུ། རྨི་ལམ་དུ་གཟུགས་གསལ་སྣང་གི་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བ་ཇི་བཞིན་སད་ལོང་ལའང་དེ་འདྲ་འབྱུང་བར་ཐལ། མ་སད་པ་དང་སད་ལོང་གཉིས་ལ་བརྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་མེད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཏེ། མིག་མེད་པ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་མེད་པས་མིན་གྱི་གཉིད་རྐྱེན་གྱིས་ནུས་པ་སྨིན་མ་སྨིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་སད་མ་སད་ལ་གཟུགས་གསལ་སྣང་བློ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ། སད་ལོང་ལ་གཟུགས་གསལ་སྣང་གི་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་མེད་པ་ལྟར་རྨི་ལམ་ནའང་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚིག་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར། དེར་ཐལ། མིག་མེད་པ་སད་ལོང་ལ་གཟུགས་གསལ་སྣང་གི་ནུས་པ་སྨིན་པའི་རྒྱུ་མིན་པ་ལྟར་རྨི་ལམ་དུའང་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནུས་པ་དེའང་སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། རྨི་ལམ་དུའང་ཡེ་ཤེས་རྫུན་པ་དང་དེ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྫུན་པ་ཁས་བླངས་པར་རིགས་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། རྒྱུ་འབྲས་དེ་གཉིས་བདེན་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡིས་སེམས་ཙམ་པས་རྣམ་རིག་ཙམ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་

སྒྲིབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དགག་པར་ནུས་ཏེ། དེའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་གང་བཀོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས། དེར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་རང་ལུགས་ལ་རྣམ་རིག་སྟོན་པའི་ལུང་ཡང་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་རང་ལུགས་དོན་མེད་ཀྱི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་སོགས་བདེན་པར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ་ཞེ་ན། དེས་དེ་མི་འགྲུབ་བོ། །ཡུལ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་མེད་ན་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་བར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣལ་འབྱོར། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱི་གང་བར་གསལ་སྣང་གི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཡུལ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དབང་གསུམ་ག་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་གཅིག་དུ་མས་མཐོང་བ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་སྒོམ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགལ་ལོ། །དེ་ནི། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྲར་སྣང་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་གཞན་སྐྱེ་བས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། རབ་རིབ། སྐྲར་སྣང་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་གཞན་སྐྱེ་བས་ཡུལ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ཚུ་ཀླུང་རྣག་འཛིན་གྱི་བློ་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ཟིན་གྱི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། དོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། གཉིས་

མྱོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཤེས་པ་འཇལ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་མི་འཇལ། འདི་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་མི་འཇལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་རིག་གིས་འཇལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད། རང་རིག་གིས་གཉིས་མྱོང་གི་ཤེས་པ་མི་འཇལ་བར་ཐལ། རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ། དེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྦྱར་བའི་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དྲན་པ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་ཚེ་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྦྱར་བའི་དྲན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་མིག་གི་བཟུང་བྱ་བཀོད་པ་བཞིན། མ་གྲུབ་ཅེས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྦྱར་གྱི། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་པུ་ལ་མ་སྦྱར་རོ། །རང་རིག །རང་རིག་ཡོད་དུ་ཆུག །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་མྱོང་རྗེས་སུ་ངས་ཡུལ་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་དྲན་པ་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་མྱོང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམས་པས་མྱོང་བ་ལས་ཉེར་སྦས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་དྲན་པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན། ཁོ་ན་རེ། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྒྱུད་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མྱོང་དྲན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལའང་རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་ཡུལ་གཅིག་པ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དེ་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ

ཡུལ་སྣོད་རྗེས་སུ་དེ་དང་རྒྱུ་གཅིག་པའི་ངས་ཡུལ་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྐུས་སྨིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་སྣོད་གི་ཤེས་པ་དང་ངས་ཡུལ་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ནའང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱའོ། །གང་ཕྱིར། ལྐུས་སྨིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་སྣོད་དང་ངས་ཡུལ་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་སྣོད་རྗེས་སུ་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ངས་ཡུལ་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ཐལ་བ་དེ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །འདི་ཡང་། ཡུལ་སྣོད་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཡོད། ཁྱོད་དཔྱད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྣོད་དྲན་དེ་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པའམ་རང་གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་མི་འཇལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པོ། ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་སྤྱར། ཁྱོད་ཡོད་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་འགོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞག་ནུས་པའི་ཕྱིར། གང་ཚེ། གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་བཏགས་སུ་འཁྲུལ་རྟོག་གི་གཞི་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི། རྣམ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་

ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དོན་མེད་ན་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་མངོན་མཐོ་ལས་ཉམས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་ལམ་མ་རྙེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལས་ཉམས་ན་དེ་སྲིད་དུ་ཐར་པ་སྒྲུབ་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་རྟོགས་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་དོན་མེད་པས་རྗོད་བྱེད་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ནི་ཡི་གེ་མེད་པའི་ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་རྗོད་བྱེད་ལ་རང་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་རྟགས་གཉིས་པར་ཐལ། དེ་སྲིད་དུ་རྟགས་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བའི་དབང་གིས་ཐར་ལམ་ལས་ལོག་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངེས་ལེགས་མི་སྲིད་དོ། ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་བཀག་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་རང་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་ནི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་མི་སྲིད་པའོ། །ཇི་ལྟར་ཆོས་ཅན། ཐལ་བ་དེ་ཁྱོད་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མ་འཇུག་པར་ཐལ། རྒྱལ་བས་གདུལ་བྱ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་གསུངས་པར་བསྟན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་དེ་འདྲ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར། ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟག་མེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་གཟུགས་སོགས། ཕྱི་དོན་མེད་ན་འགོག་རིགས་ཀྱང་། ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་དེ་འདྲ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་མི་རིགས་ཏེ། བཀག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་ན་འགོག་རིགས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་

པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དང་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་
པར་རིགས་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་
རིག་བཀག་ན་ལུང་དང་འགལ་ཏེ། ས་བཅུ་པར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་
ཙམ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་ས་དྲུག་པ་བས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་
བདེན་གྲུབ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མདོན་འགྱུར། ས་བཅུ་པའི་ལུང་
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ས་དྲུག་པ་བས་རྣམ་རིག་གི་ཚུལ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའི་
སྒོ་ནས་རྣམ་རིག་པ་བཀག་པ་ལ་ལུང་འགལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ས་དྲུག་
པ་བས་བདག་སྲིད་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞིང་བདག་འཛིན་སྲིད་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་
བསྟན་གྱི་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཕྱིར། གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ་དང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསུངས་པ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ་ཞེས་པའི་ལུང་དོན་གསལ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གསལ་བར་བྱས་ཞེ་ན། ཇི་
བཞིན། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་དེའི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
བདག་སྲིད་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་འཛིན་སྲིད་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསལ་བར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སམ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་ཡོད་དེ། རྟག་པའི་
བདག་དང་བདག་འཛིན་སྲིད་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ་ཞེས་པའི་ལུང་
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་ཙམ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་རིག་པ་བཀག་པ་
ལ་ལུང་འགལ་གྱི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་སེམས་གཉིས་སྲིད་
རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་གྱི་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ། ས་བཅུ་པར་རྣམ་ཤེས་རྟེན་འབྱུང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་བཅུ་པར་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉིད། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་སེམས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རང་རྒྱུ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་སྤྱངས། ལས་ལས་སྐྱེ་ན་སེམས་ལས་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་དང་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་རྒྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་ནི། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རི་ཞེས་སོགས་སོ། །ཡང་ན་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་དོན་ལ་མི་སླུ་སྟེ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་ས་ཕྱི་མ་འདྲའོ། །གལ་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་འབྱུང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་དེར་ཐལ། བེམ་པོ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་གཙོ་བོ་ལུང་དོན་ཡིན་པ་ནི་ས་བཅུ་པའི་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ཞེས་པའི་གཅིག་ལ་ཞེས་པ་གྲུབ་བོ། །དེས་ན། ཁམས་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་ཙམ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ལུང་འགལ་གྱི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་སོགས་བྱེད་པོ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཕྱི་དོན་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན། ཐ་སྙད་དུ་དོན་སེམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ཚར་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་དེ་ལྟ་ཚར་མེད་དེ། དེ་སློབ་མའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ངོར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས། དོན་དང་དོན་སྣང་དབང་ཤེས་ཡོད་མེད་ཁྱད་པར་འཛིན་པར་མི་རིགས་ཏེ། དོན་མེད་ན་དོན་སྣང་

དབང་ཤེས་ཀྱང་མེད་ལ་དབང་ཤེས་ཡོད་ན་དོན་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་ཟིན་ནས་ལུང་གི་ནི། །དེ་དག་དོན་སེམས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡོད་དེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོན། དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཡོད་དེ། མངོན་པའི་མདོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན། བདེན་གཉིས་དང་འགལ་བའི་རྣམ་རིག་བསྒྲུབས་པར་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། དོན་སེམས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་རིགས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་ན་ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རིག་གི་ཚུལ་གྲུབ་ཏེ། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ། ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་ཙམ་བསྟན་པས་རྣམ་རིག་ཙམ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དྲང་དོན་གྱི་ལུང་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི། རྣམ་པ། ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལུང་གཞན་དྲང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་ཏེ། ཁྱོད་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པའི་ལུང་སོགས་དྲང་དོན་དུ་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ནི་ཤེས་བྱ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྔར་ཕྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་དེའི་

སྔར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་བསྟན་པ་དེའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་སྟོང་པ་རྟོགས་ན་ཡུལ་ཅན་སྟོང་པར་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ། རྟགས་དེ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་སྟོང་པར་རྟོགས་ཡུལ་ཅན་སྟོང་པར་རང་གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེགས་ཆུང་ངུས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོར། དེས་ན། ཞེས་བྱ་ཞེས་པ་སྨྲ་མའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་སྒྲུར་ནས་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ལ་འཁྲིད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་གོ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་རྒྱུད་ནས་འཇུག་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཀུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ལྟོའོ་ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལས་བརྩམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ལས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་གཞན་གཉིས་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལ་བདག་གཞན་རེ་རེས་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། ཆོས་ཅན། ཆོས་འབྲ། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་བདེན་གཉིས་གང་རུང་དུ་བསྡུས་ནས་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་བདག་གཞན་གཉིས་མི་དགོས་ཏེ། བདག་གཞན་རེ་རེ་ལ་ཁྱོད་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཙུང་ཟད་ཀུང་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མ་གཅིག་ལ་ཏིལ་མར་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་མེད་ན་ཚངས་པོ་ལའང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བས་གོང་གི་སྐྱོན་རྣམས་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ། བྱ་རོག

ཆོས་ཅན། རྨ་བྱའི་མདོངས་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡང་། རྨ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངལ་ན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་ཁྱོད་ལ་སྒྲོ་ནེ་ལྡང་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲོ་ནེ་ལྡང་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པ་ཆོས་ཅན། ལོ་ཏོག་འབྱུང་ཆེད་དུ་འབད་རྩོལ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། སྨྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པ་ལས། ཁྱོད་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྔོན་པོ་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཞིང་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱང་འཕེན་པ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་གྲུབ་མོད། ད་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་འབྱུང་བ་བཞིའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འབྱུང་བ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་འདིའི་གནས་ཚུལ་ལ་རྨོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་འདི་འབྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན། ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་ལྟ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལྟ་ངན་ཅན་དུ་ཐལ། དེ་སྲིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་མངོན་འགྱུར་རྟེན་དང་འདྲ་བའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་དུས་བཞིན་នོ།

ཕྱིར། གང་གི་དེར་ཐལ། གོང་དུ་བདེན་སྐྱེ་སྤྱིར་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབས་ཟིན་ཏོ། ཁྱབ་པ་ནི། རྒྱུ་ལྡོ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲུབ་པ། །དེས་ན་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གང་གི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྣང་བར་མངོན་*སུམ[1]་དུ་མཐོང་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། གང་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཏི་སྨུག་གིས་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་བསྒྲིབས་ནས་དེ་ལས་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྲིན་མཐུག་པོས་ནམ་མཁའ་བསྒྲིབས་པ་བཞིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཇི་བཞིན་དུ་མི་མཐོང་ཡང་ལོག་པར་མཐོང་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་ལོག་པར་སྣང་བ་ཡོད་དེ། རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པས་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན། གཏི་སྨུག་གི་དབང་གིས་ལོག་པར་སྣང་སྟེ། གཏི་སྨུག་གི་དབང་གིས་ལྟ་བ་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་འདུས་བྱས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། རྟགས་དེར་ཐལ། འདུ་བྱེད་གཏི་སྨུག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སྨྲ་བ་འདུ་བྱེད་བདེན་པར་ཞེན་ནས་འཁོར་བར་འཆིང་ཞིང་། གཏི་སྨུག་ཤིན་ཏུ་སྟབ་པ་ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚིག་ཙམ་ཐོས་པས་ལོག་ཞེན་སྐྱངས་

༡ མ་ཕྱི། ༥༠༩བྱང་༤ན། གསུམ * སུམ

ཏེ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། སྒྲོ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་འང་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས། སྒྲོ་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་སྒྲོ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྣང་ཞིང་དེ་ལ་དེ་ཚད་མར་སོང་བར་འདོད་པ་དངོས་སྨྲ་བ་སྤྱིའི་རྩོད་པའོ། །ཡང་དག །དངོས་སྨྲ་བས་ཆོས་དེ་བདེན་པར་གསལ་བར་མི་སྣང་བར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་འཕངས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་ལ་རྩོད་རིགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་སྐྲ་ཤད་ཡོད་པར་གསལ་བར་སྣང་ཞིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དང་། ལྟ་བ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱ་ཕྱིར་འཕང་བར་རིགས་ཀྱི། དབུ་མ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ལན་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དབུ་མ་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལན་འདེབས་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བརྩད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པས་བདེན་གྲུབ་མི་སྣང་བར་བདེན་མེད་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་དང་ཕྱི་ནས་ཞེས་པའི་ཐུས་པ་འདོན་ན། གཞན་ལ་རྩོད་རིགས་ལ་རྩོད་པའི་གོ་རིམ་ཡང་སྤྱ་ཕྱིའི་འདི་ལྟར་རིགས་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་ཅན། ཆོས་དེ་བདེན་པར་མེད་ན་དེ་བདེན་པར་སྣང་བ་འགལ་བའི་རྩོད་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་བདེན་ཞེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དང་པོར་བརྩད་ནས་ཕྱིས་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་བརྩད་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་རྩོད་པ་པོ་གང་ཞིག །རྩོད་པ་གཉིས་སྔ་མ་ཆེས་གསལ་ཞིང་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཐལ་

བ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་རང་འཇུག་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དེ་བདེན་མེད་དུ་
མཚུངས་ཀྱང་ཆོས་དེ་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྨི་ལམ་
བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །ཡང་ན་རྨི་ལམ་
ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུའང་འཛིན་པར་མི་སྣང་བར་ཐལ། བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དངོས་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ། དེས་བཟློག་
མི་ནུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད། སྤྱི་སོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་
ཐལ། དེས་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། མོ་གཤམ། འགྲོ་བ་དག་ནི་རྨི་
ལམ་འདྲར་བཤད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་སྦྱོ་མ་ལ་སྦྱར་བའམ། ཡང་ན་ལུང་དོན་དེ་
ལས་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་གྲུབ་པས། གཟུགས་
སོགས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་བདེན་པར་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་ནི་ཁྱེད་རང་ལ་འཇུག་གི་ཁོ་བོ་ལ་མི་འཇུག་ཏེ།
ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་མིན་པར་ཐལ།
དེས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་གྱིས་བཟློག་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཁས་མ་
བླངས་ཤིང་། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་གཟུགས་
སོགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལུང་དང་
སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོན་པས།
གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དུ་བྱེ་
སྨྲས་ཀྱང་དེ་འཕང་མི་རིགས་པ་ནི། བུམ་སོགས། བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཐ་

སྙད་དུ་འང་མོ་གཤམ་བུ་བཞིན་མི་སྣང་བར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱེ་སྨྲས་དབུ་མ་པ་ལ་འཕང་བར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱེ་སྨྲ་ལ་འཕངས་པའི་ཚེ་དེའི་འཁོར་གསུམ་ཀ་བྱེ་སྨྲ་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ངེད་ཀྱིས་ལན་ཐེབས་ཅིང་བཟློག་ན་བྱེ་སྨྲས་ལན་མེད་པས་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། གང་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདེན་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ལྟོས་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་ནས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བར་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ལྟ་ངན་མཐའ་དག་མི་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་ན་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ལྡོག་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟོག་རྣམས། བདེན་འཛིན་ལོག་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ལྟ་ངན་མཐའ་དག་ལྡོག་པར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ལྟ་ངན་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་བུད་ཤིང་གིས་སྐྱེད་པས་བུད་ཤིང་ལོག་ན་མེ་ལྡོག་པ་བཞིན། སོ་སོ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་སྤོང་ཆེད་དུ་དེ་ཁོ་ཉིད་རིག་པས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་གྲོལ་བ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་སྤངས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་འཁོར་བར་འཆིང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན། ཆོས་ཅན། རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་

སྤྲངས་ནས་གྲོལ་བའི་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཕོ་ན་རེ། རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་གཞན་ལུགས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པས་གཞན་ལུགས་ཞིག་ཀྱང་རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་གཞན་ལུགས་ཞར་ལ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་སྡང་གི་ཞེན་ན་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་སྡང་དེ་ཉིད་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། ཐུ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱ་གྲོལ་ཆེད་དུ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། རང་གཞན་གྱིས་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་སྡང་སྤྲངས་ཏེ་དེ་ཁོ་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་ནས་སྤོང་འདོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེས་བུར་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་ཤེས་ཤིང་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་དགག་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་ཡང་དང་པོར་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་སོ། །འོ་ན་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཟ་པོ། གྲངས་ཅན་ནི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱིས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་བདག་གི་ངོ་བོ་དང་། བྱེད་པོ་མིན་པ་སོགས་མཚན་ཉིད་ལྔ་བདག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འདོད་དོ། །དེ་དབྱེ། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག །བྱེད་པ་པོ་སོགས་ལྔ་ལྡན་དུ་འདོད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ལྔ་ལྡན་དང་། རིག་བྱེད་གསང་བ་པ། བདག་སྙོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་འདོད་ཅིང་། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མ་སྐྱེས་རྟག་སོགས་

སུ་འཛིན་པར་འདོད་དོ། །མོ་གཉིས་པ། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ནར་རྫས་སུ་མེད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ། །མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་བཞིན། འདི་ནི། ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ནར་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དཔེ་སྔར་རོ། །འདི་ནི། ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུའང་རྫས་སུ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། ཀུན་″རྫོབ་[༡]ཏུའང་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མིན་ཏེ། རྟགས་དཔེ་སྔར་རོ། །གང་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟག་དངོས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་མི་ལྡན་ཏེ། རྟགས་དཔེ་སྔར། དེ་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་མེད་དེ། ཕུང་པོར་མ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་བདག་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡན་གར་དུ་མཐོང་བ་སྲིད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ནི་བུམ་སྣམ་ལྟར་འགྱུར་དགོས་པས་སོ། །ཚིག་གསལ་ལྟར་འདིར་གཉིས་བྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དོན་ནོ། །འཛིག་རྟེན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ན་གང་ཟག་མ་སྐྱེས་རྟག་གཅིག་སོགས་སུ་འཛིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་མ་སྐྱེས་རྟག་གཅིག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ད་ལྟར་ཡང་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། གང་དག་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་མ་སྐྱེས་རྟག་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་གོམས་སྟོབས་ཀྱི་འབྱུང་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསྐལ་བ་མང་པོར་དུད་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་

༡ མ་ཕྱི། ༥༠༩བྱང་ཉན། རྫོན *རྫོབ

སྐྱེ་བ་བར་མེད་དུ་བརྒྱུད་དེ་དེ་འདྲའི་བློ་མ་གོམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕུང་
པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྫས་ཡོད་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་མི་སྲིད་དེ། དེ་
ཡོད་པ་ལ་ཁས་བླངས་དང་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ། མང་བཀུར་
པའི་སྡེ་པ་ན་རེ། ཕུང་པོ་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་
གྱི་བདག་ཡོད་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ནང་ཚན་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། ཕུང་པོ་ལྔ་དེའི་བདག་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ལྟ་བ་ནི་
ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་
འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ནང་ཚན་ཁ་ཅིག །རྣམ་ཤེས་
དེའི་བདག་ཡིན་ཏེ། བདག་འདུལ་བྱར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལས་
དོན་གཞན་པའི་འདུལ་བྱའི་བདག་མེད་ཅིང་། མདོ་གཞན་དུ་སེམས་འདུལ་བྱར་
ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངར་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་
ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་མར་
ཐལ། ཕུང་པོ་ལྔ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ནི་ཁས་བླངས་ཏེ། ཕུང་པོ་
དང་ངོ་བོ་གཅིག་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེ་གཉིས་རྟོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་
དུ་སྣང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སོ། །གཞན་
ཡང་། ཆོས་ཅན། ཆོས་སྤྱར། ཁྱོད་རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ན་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྤྱར། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དུ་མ་དང་གཅིག
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་ཞིང་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་གི་ཆ་ཤས་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་དུ་མ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །ཡང་ན་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་
བརྗོད་ཅེས་འབྱུང་བས། ལྟས་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དུ

མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་གང་ཟག་སྤྱི་ཐྱེ་དུ་མ་ཡོད། སྤྱི་ཐྱེའི་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཁས། ཡང་ཕུང་པོ་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའང་འཕང་ངོ་། །འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ན་གང་ཟག་ཉག་ཅིག་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །བདག་ནི། གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་ཐལ། ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་མོ། །བསལ་བ་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁྱོད་རང་གི་ལུང་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེར་ལྟ། འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། འཇིན་སྟངས་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་བཟུང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རྩ་བའི་ཁས་ལེན། གཉིས་པའང་ཁས་བླངས་ཏེ། ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་ཡིན། བདག་ཕུང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒོང་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །སྨྲ་དན། ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཚེ་གང་ཟག་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས། འདོད་ན། མང་བཀུར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་པའི་མཐར་ལྟ་ཅན་དུ་ཐལ། དེའི་ཚེ་བདག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་བདག་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་འཇིག་ལྟས་གང་དུ་བཟུང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་མཐར་ལྟ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །སྨྲ་དན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་སྤྱི་ཐྱེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་སྤྱི་ཐྱེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚེ་སྤྱི་ཐྱེའི་བདག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས། བྱེད་པོ། ལས་བྱེད་པ་པོས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་བར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ལས་བྱས་རྗེས་སུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་སྤྱི་ཐྱེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་སྔ་མས་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་བདག་ཕྱི་མས་སྤྱོང་ངོ་ཞེ་ན། གཞན། ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་གང་ཞིག །བྱེད་དུས་དང་སྤྱོང་དུས་ཀྱི་བདག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད། ཁོ་ན་རེ། ཐལ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་པས་སོ་ཞེ་ན། སྔར། བདག་སྔ་ཕྱི་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྔ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ལུང་རིགས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་མཐའ་ལྡན་དུ་ལུང་མ་བསྟན་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་མཐའ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་མོ། །

གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ཅིང་། ཚེ་སྔ་ཕྱིར་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པས་བདག་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས་བདག་དེ་དང་དེར་རྒྱུན་ཆད་པའི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུན་ཆད་པའི་མི་རྟག་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་མི་རྟག་པར་ལུང་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོང་ཕན་ཆད་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མི་འབྱུང་བར་ལུང་ཞེས་དང་། ལུས་དེ་ཉིད་སྲོག་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལུས་དེ་ཉིད་སྲོག་ཏུ་ལུང་ཞེས་སྨྲ་རོ། འཕྲེལ་པར་སྔ་མ་གསུམ་ལས་མེད་ཀྱང་སྦྱར་རུང་བར་འདྲའོ། ཁྱོད་ཀྱི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས།

རྟག་བདག ། ཁོ་ན་རེ། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་གྱི་དགག་བྱའི་བདག་མིན་པས་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་མེད་པར་མ་རྟོགས་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་མེད་པར་རྟོགས་རྒྱུ་ནི་དགག་བྱའི་བདག་རྟག་གཅིག་སོགས་སུ་གྱུར་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུའོ་ཞེ་ན། དེ་ཚེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་བདག་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་བཞག་པ་མིན་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་བདག་དེ་དགག་བྱའི་བདག་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྱོང་ལམ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་བཏགས་ཙམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ། །དཔེར་ན་ཟེ་འབྲུ་ལ་ཁྲ་བྱུག་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་ཟེ་འབྲུའི་རོ་མ་མྱུང་ན་རོ་ཞིམ་པོ་མེད་འཛིན་སྤོང་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ལ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སླར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། འཕེལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་དེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟེ་འབྲུ་ལ་ཁྲ་བྱུག་མེད་པར་ཤེས་ཀྱང་རོ་ཞིམ་པོ་མྱངས་ན་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། ཁྲ་ན་རེ། མ་རྫུ་ཞེས་པ་སྦྲང་རྩི་ལ་འཇུག་པས་འགྱུར་ནོར་ཟེར་རོ། །དེ་བདེན་པ་འདྲ་སྟེ། ནག་འགྱུར་དུ། འགའ་ཞིག་གིས་སྦྲང་རྩི་མངར་བ་ཉིད་མ་མྱངས་པར་སྦྲང་རྩིའི་ནང་ན་ཀོ་ཀི་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྦྲང་རྩི་ལེན་པར་བྱེད་ནའང་དེས་སྦྲང་རྩི་མངར་བ་ཉིད་མྱོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གང་ཕྱིར། མང་བཀུར་བ་ན་རེ། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་

ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོས་ཞེས་པའི་ལུང་གིས་ཕུང་པོ་
ལྔ་བདག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལུང་དེའི་བསྟན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི། ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་མི་སྟོན་ཀྱང་ཁྱོད་
ཀྱི་བསྟན་དོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་འཛིན་ལྟའི་
དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་བཏགས་ཙམ་གྱི་བདག་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བདག །ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོ་སོ་
བ་བདག་ཏུ་མི་སྟོན་ཏེ། དེ་སྟོན་ན་མདོ་གཞན་དུ་ཕུང་པོ་སོ་སོ་བ་བདག་ཡིན་པ་
མི་འགོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །གཞན་དུ་དེ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། རྟགས་
ཕྱི་མར་ཐལ། གཞན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་མིན་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མདོ་གཞན་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ན། ཕུང་ལྔ་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་ཐལ།
ཕུང་ལྔ་བདག་ཏུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཕུང་ལྔ་སོ་སོ་བ་དང་རེ་རེ་ནས་བདག་མིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་སྔར། བསྒྲུབས་ཟིན་ཏོ། །འདོད་ན། ཕུང་ལྔ་ཚོགས་ཙམ་
མམ་ཕུང་ལྔའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཚོགས་པ་གང་བདག་ཡིན། དང་
པོ་ལྟར་ན། ཕུང་ལྔ་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། ལས་བཟང་ངན་བསགས་པའི་སྒོ་ནས་
རང་རྒྱུད་ལ་ཕན་གནོད་མི་བྱེད་པ་ཐལ། དངོས་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་
དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད། འདོད་ན། ཆོས་
ཅན། བདག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་
ཅན་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་འདོད་རྒྱུར་མི་རིགས་

པ་དང་། དུས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། སྐྱོན་གཞན་ཡང་། དེ་ཚེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་དང་ཤིང་རྟ་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བདག་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོའོ། །དབྱིབས་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་ལྔའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་དང་ལྡན་པའི་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཟུགས། ཤེས་བྱ། ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ལྔའི་ཚོགས་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་བདག་མིན་པར་ཐལ། དེའི་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོར་སོགས་བཞི་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལེན་པོ། ལས་དང་བྱེད་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ལེན་པོ་དང་བླང་བྱ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས། ཁྱབ་སྟེ། ལེན་པོ་བྱེད་པོ་དང་བླང་བྱ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། ལེན་པོ་ཡོད་ན་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་། བླང་བྱ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ལེན་པོ་མེད་དོ། །མདོར་གང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་ལས་མེད་པར་ཐལ། ལས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱེད་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ལས་སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། བདག་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་སོ་སོ་བ་དང་ཚོགས་པ་ཁྱོད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ནི་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོའོ། །དེ་ཕྱིར། ཕུང་པོ་སོ་སོ་བ་དང་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། བདག་མིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད། བདག་

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་འཇིག་ལྟ་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རྟག་བདག་མེད་པར་དངོས་སུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག །རྟག་བདག་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཁྲིམས། གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་གླང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གླང་པོ་མེད་ཀྱང་སྦྲུལ་གྱིས་ཟིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཕུང་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་དང་། ཕུང་པོ་ཁྱོད་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་གང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕན་ཚུན་ཡན་གར་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ནག་ཆོ། གང་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕུང་པོའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གང་རུང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་མིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ནི། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁྱེད་གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ནི། ཁྱབ་སྟེ། ལྡན་ན་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ལྷས་སྦྱིན་མིག་དང་ལྡན་ལྷས་སྦྱིན་གནག་དང་ལྡན་ཞེས་པ་བཞིན། བདག་ནི། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་གནོད་བྱེད་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་ཞེས་སོགས་དང་། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་ཞེས་སོགས་སུའོ། །གཟུགས་བདག །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དམིགས་

རྣམ་ལོག་པར་བཞུགས་པའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆ་ཉེ་ཤུ་ཡོད་དེ། ཕུང་ལྔ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་འཇིག་ལྟ་ཉེ་ཤུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཕུང་ལྔ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཡིན་པ་སོགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྟ་རི། ཕུང་ལྔ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཉེ་ཤུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་གི་ཆ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་ང་བདེན་འཛིན་དང་ལྡན་ཅིག་སྤོང་བའི་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་དེ་ཉིད། མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ཕུང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཐ་དད་རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྫས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་པོ་དང་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་བཅིངས་ཐར་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་དྲུག་གང་རུང་གི་རྟགས་ལས་མཐོང་བ་པོ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བར་ཡང་འདོད་ཅིང་། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུའང་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ཕྱིར། བདག་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་དང་རྫས་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཕུང་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱོད་རང་གཟུགས་སེམས་གཉིས་བརྗོད་མེད་དུ་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་ན་བརྗོད་མེད་དུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར་ཁྱོད། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བཏགས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་ཁྱོད་ཕུང་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱེད་རང་བུམ་པ་རང་གི་གཟུགས་སོགས་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པས་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་པར་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་

བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི། ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོར་གྲུབ་ན་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱོད་རང་རྣམ་ཤེས་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་རྫས་གཅིག་ཅིང་། གཟུགས་དང་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་བཞིན། །དེ་ཕྱིར་དངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་ངོ་བོ་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་དེ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཐ་དད་དང་རྟེན་བརྟེན་པ་སོགས་སུ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔྱད་ན་མེད་པའི་དོན་བསྡུའོ། །

འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད། དཔྱད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་བཏགས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཤིང་རྟ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟ་ལྟར་བདག་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་དེ། ཤིང་རྟ་མཐའ་བདུན་གང་རུང་དུ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་རྟ་མཐའ་ལྟར་མེད་ཚུལ་བདག་ཕུང་གི་རིགས་པས་གྲུབ་ལ། འདིར་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་ཏེ། འཁོར་ལོ་སོགས་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཡིན་ན་ཚོགས་ཙམ་མམ། ཚོགས་དབྱིབས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གལ་ཏེ། འཁོར་ལོ་སོགས་སིལ་བུར་གནས་པའི་ཚེ་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤིང་རྟ་ཡོད། དེ་རྣམས་ཚོགས་ཙམ་མིན་པའི་ཤིང་རྟ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟ་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་མེད་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོགས་ཙམ་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མེད། དེ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ཁས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ཙམ་མིན་གྱི་ཚོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱིབས་ཤིང་རྟོར་ཞེ་ན། དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྤྱར་རོ། །གཞན་ཡང་དབྱིབས་གང་ཡིན། ཚོགས་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་སམ། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མ་བསྒྲིགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་དེ་ཡིན་ནམ། དེ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱོད་དབྱིབས། བསྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་མེད་པར་ཐལ། བསྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་མེད་པའི་ཤིང་རྟ་མེད་པ་གང་ཞིག །བསྒྲིགས་མ་བསྒྲིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཁས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྔར་གྱི་དབྱིབས་རྒྱུན་མིན་པ་གཅིག་ཕྱིས་སྐྱེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ད་ལྟ་གལ་ཏེ། མ་བསྒྲིགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་བསྒྲིགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། ཤིང་རྟ་བསྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤིང་རྟ་མིན་པར་ཐལ། མ་བསྒྲིགས་པའི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱོད་ཀྱང་དེར་མི་རུང་། མི་འདྲ་བའི་ཁྱོད་ཀྱང་དེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟོར་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར། ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྒྲིགས་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་དེ་ཚོགས་པ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གདགས་གཞི་རྫས་ཡོད་དགོས་པ་འགལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚོགས་པ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི། བདེན་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བརྟེན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་བརྟེན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདིས་ནི། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཚོགས་པ་བུམ་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ཡིན་པ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོ་བ། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་རྫས་སུ་མེད་དེ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར། དེས་ན། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་བུམ་པ་མིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་རྟེན་རྫས་ཡོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་སྔྲས་སྤྱ་མ་བསྟུས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་རྒྱུན་ཆད་དུ་ཐལ། ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འདོགས་གཞིའི་ཤིང་རྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྟ་རྣམ་བདུན་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐ་སྙད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཁོ་བོ་ལ་མེད་ཅེས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ནི། ཤིང་རྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔྱད་ན་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་འཇུག་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། མ་དཔྱད་པར་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱོད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་གཞི་དཔྱད་ན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། མ་དཔྱད་པར་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་ཁྱོད་ཡན་ལག་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར། ཁྱོད་ལ་ཆ་ཅན་གྱི་

ཞེས་དང་། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཤིང་རྟ་ཁྱོད་ལ་བྱེད་པ་པོའོ་ཞེས་དང་། རང་གི་ blank_token བྱ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །སྐྱེ་བོ། ཁྱོད་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་ཞེས་དང་། རང་གི་བླང་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཚོགས་ཙམ་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་གོང་འོག་དག་ན་རེ། ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེ་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེ། ཚོགས་ཙམ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་ཅན་སོགས་ལའང་དེ་ལྟར་ཟེར་རོ། །འཇིག་རྟེན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་མིན་པའི་ཁྱོད་མེད། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཁྱོད་མིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བདུན། དཔྱད་ན་མེད་ཅིང་མ་དཔྱད་པར་གྲུབ་པའི་འཇུག་ཚུལ་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་བཞག་ན་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམ་པར་བཙལ་བའི་ཚེ་མ་རྙེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་དཔྱད་པར་ཚད་གྲུབ་ཏུ་བཞག་པས་ཀུན་རྫོབ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཤིང་རྟ། ཤིང་རྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྣམ་བུ་ཚིག་པའི་ཐལ་བ་ལ་རྣལ་མ་ཚོལ་ཅིག །ཤིང་རྟ་ཚིག །ཡན་ལག་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། ཡན་ལག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དགོས་ཏེ། ཡན་

ལག་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཚིག
པ་བཞིན། དེ་བཞིན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡང་ན་འདི་མི་བྱེད་དོ། །ཤིང་རྟ་ལྟར
བདག་ཕུང་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པོ་དང་། ཕུང་པོ་བདག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པར་གྲུབ་སྟེ།
ཤིང་རྟ་ལྟར་བདག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན། ཕུང་པོ
བདག་གི་ལས་དང་བདག་ཕུང་པོར་བྱེད་པ་པོར་གྲུབ་སྟེ། ཤིང་རྟ་དང་ཤིང་རྟའི
ཡན་ལག་ལས་དང་བྱེད་པ་པོར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས
ཡོད། བདག་ཆོས་ཅན། བརྟེན་མི་བརྟེན་སོགས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ།
ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ལ། བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར
པའི་བདག་དེ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བདེན་པར་བཞག་གི་རང
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གང་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བདག་རང
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྫ་མཁན་མེད་ན་རྫ་བུམ་མི་སྲིད་པ་བཞིན། དེ་ཕྱིར།
བདག་དང་བདག་གི་བ་བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། འཁོར
བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་པའི་ཕྱིར།
བུམ་པ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བུམ་སོགས་ཆོས་བཅུ་ཤིང་རྟ་ལྟར་དཔྱད་ན་མེད
ཅིང་། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་མ་དཔྱད་པར་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད
གནོད་མེད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་ཐུབ་དབང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན། ཞེས་བྱ
ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཅུ་མ་དཔྱད་པར་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་སྔར།
ཡན་ལག་བུམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཤིང

རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྫ་བུམ་གྱི་ཡན་ལག་གྲོ་མོ་སོགས་རྫ་བུམ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུབ་བོ། །རྟགས་འདྲ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། དེའི་མ་རིས་སྔོ་སངས་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། བུམ་པ་མཚོན་བྱ་དང་ལྟོ་ལྡིར་བ་སོགས་མཚན་ཉིད་ལའང་སྦྱར་ཞིང་། དེས་སྣམ་བུ་རེ་ལྡེ་སོགས་ལའང་སྦྱར་རོ། །དེར་མ་ཟད་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དང་། མེ་སྲེག་བྱེད་དང་། བུད་ཤིང་བསྲེག་བྱ་ཡིན་པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །དེ་རྣམས། བུམ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་ལྟར་དཔྱད་ན་མེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་མ་དཔྱད་པར་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གནོད་མེད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་ཐུབ་དབང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་སོགས་སུ་མ་ཟད་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་ལྟོས་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་རྒྱུར་འཇོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། གང་ལས། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གང་སྔ། རྒྱུ་སྔོན་ཞེ་ན། རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་རང་འབྲས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ། རང་འབྲས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟོས་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་གསར་སྐྱེ་འགལ་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྔོན་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་ཁྱོད་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གྲུབ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དུས་ན་ཁྱོད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ལྟོས་ས་དེ་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཞེས་རིགས་པ་སྦྱར་རོ། །འདི་བདེའོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་ཕྲད་ནས་སམ། མ་ཕྲད་པར་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། གལ་ཏེ། ས་སྨྱུག་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གཉིས་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཁྱེད་གཉིས་ཕྲད་པ་གང་ཞིག །ཐ་དད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བརྟག་པ་གཉིས་པས་འཆད་དོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བརྟག་པ་གཉིས་པས་འཆད་དོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་གཉིས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སོ་སོར། ས་བོན་ཆོས་ཅན། སྨྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྨྱུ་གུ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཐམས་ཅད་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པོ། རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ཕྲད་མ་ཕྲད་གང་རུང་གིས་སྒོ་ནས་མི་སྐྱེད། སྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུས་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྲལ། རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་སྔར་གྱི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། མ་གྲུབ་ན། མེད་པར་འགྱུར་བས་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན། ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་འབྲས་གཏན་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་མ་དཔྱད་པར་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉེས་པ་དེ་ཁྱེད་རང་ལའང་མཚུངས་

ཏེ། སྨྱུན་འབྱིན། རྒྱུ་འབྲས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་སྨྱུན་འབྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་རང་གི་ཕྱོགས་སྔ་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་གང་རུང་གིས་འགོག་པར་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འགོག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཞེ།
དེས་ན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཕྱོགས་སྔ་འགོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱེད་
ཀྱིས་དེ་ཉིད་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་མི་འཐད། འགོག་ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་གྲུབ་མ་ཁེགས་སོ། །གང་ཕྱིར་རང་གི་དབུ་མ་
པ་ཆོས་ཅན། དམ་པས་སྨད་པར་བྱ་བའི་ཚད་ལྡ་ཅན་དུ་ཐལ། རང་ལ་མཚུངས་
པའི་ལྟག་ཆོད་འཕངས་ནས་བྱ་བྱེད་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཆོས་སྨྲ། རིགས་པ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མ་ཕྲད་ན་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པར་ཁས་
བླངས་ནས་བྱ་བྱེད་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྐང་པ་གཉིས་ཀར་ལ།
ཆོས་སྨྲ། རིགས་པ་མེད་ཅིང་རང་ལ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་འཕངས་ནས་བྱ་
བྱེད་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྨུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པོར་ཐལ། རང་ཕྱོགས་བཞག་ཏུ་མེད་
པར་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྨྱུན་འབྱིན་པས། རྒྱུ་འབྲས་བདེན་
གྲུབ་འགོག་པའི་སྨྱུན་འབྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཕྱོགས་སྔ་འགོག་མི་
ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་གང་རུང་གིས་འགོག་
མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་
མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། དབུ་མ་པས་ཁས་ཀྱང་མ་
བླངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་དོན་དམ་པར་མི་འགོག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་
འགོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་པས་བདེན་གྲུབ་ཁས་མ་བླངས་པའི་

ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། ཆུ་ནང་གི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བར་དམིགས་པ་ལས་ནམ་མཁར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་དང་། བདེན་མེད་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། ཉི་མ་དང་ཆུ་ནང་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཉི་མ་ལས་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་གང་རུང་དུ་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ནི་ཁོས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ནོ། །ཡང་ན་རྒྱུ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་དཔེ་འདི་ཟུར་དུ་མ་བྱས་ན་འགྲེལ་པའི་ཚིག་ལ་འཁྲིག་གོ །དོན་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ། །མི་བདེན། བདེན་མེད་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། མེ་ལོང་ནང་དུ་དྲི་མ་ཅན་གྱི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་དེ། ཕྱོགས་སྔ་དང་ཐལ་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཕྱོགས་སྔ་བཀག་སྟེ་གཞན་གྱི་བློའི་ལོག་རྟོག་གི་དྲི་མ་སྦྱོང་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ནི། བདེན་མེད་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་དེ། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལའང་སྦྱར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་། བྱ་བྱེད

བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་འགོག་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་འཕེན་པའི་འབད་པ་དོན་མེད་དེ། དབུ་མ་
པས་བྱ་བྱེད་བདེན་པར་ཁས་བླངས་ན་ཁྱོད་འཇུག་ཀྱང་དེས་དེ་ཁས་མ་བླངས་
པའི་ཕྱིར། དངོས་རྣམས། དངོས་སྨྲ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་
པར་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ །ཆོས་ཅན། ལུང་རིགས་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་
ནས་བདེན་གྲུབ་སྒྲུབ་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་པས་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
སྟེང་དུ་ཀུན་བཏགས་བསྣན་ནས་བདེན་འཛིན་འཕེལ་ཏེ། རང་གཞན་ལ་གནོད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་སུ་ཞིག་གི་སྲིད་འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་བའི་སྟེང་དུ་འཆིང་བྱེད་
ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དམ་དུ་བཅིངས་ནས་རྒྱུད་འཁྲུག་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །འགྱུར་སྙིང་
དུ། རྟོག་པ་ངན་པའི་དྲ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅིའི་ཕྱིར་འཁྲུག་ཅེས་འབྱུང་བས་བཅོལ་
ཞེས་པ་མིན་གྱི་བཅོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སུན་འབྱིན་ལྷག་རིགས་པ་མེད་པའི་
དངོས་པོ་མཐའ་དག་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་རྟོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུ་མ་པས་
དགག་པར་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྒྲུབས་ནས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་སྤྱར་བཤད་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། སུན་ཅི། ཀླུ་སྒྲུབ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་རྒྱུ་མེད་
པའི་སྒོ་ནས་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པོར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་
བཅོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པ་གདུལ་བྱ་ཐར་པ་ཐོབ་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི་རྩོད་པ་ལྟར་
ལེན་མིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་ཕྱོགས་ཡོད་ཅིང་དོན་
དམ་པར་གཞན་ཕྱོགས་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མ། སྤྱར་བཤད་ཀྱི་རྩོད་པ་ལས་

གཞན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་སླུ་བའི་རྩོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྤྱིར་བཤད་པའི་རྩོད་ལན་ལ་བརྟེན་ནས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་མི་འཐད་པར་རྩོད་པའི་སུན་འབྱིན་ལྟག་མ་ཆོས་ཅན། ཞེས་བྱས་ནས་རྟགས་ཆོས་འདྲའོ། །བདག་མེད། སྟོན་པས་བདག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཅན་གྲོལ་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར། སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་མང་བར་ཕྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱིལ་བ་དང་འཚམ་པར་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། སྤྲོས་དང་། ཆོས་ཅན། གཉིས་ལས་མང་བར་ཕྱེ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྤྲོས་ཤིང་བཞིར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཤུའི་དབྱེ་བ་ཐེག་ཆེན་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། མིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པས་སྟོང་སྟེ། ཁྱོད་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན། སྣ་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་འདྲ། ཐེར་ཟུག །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ། དབང་པོ་དྲུག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། རྟགས་འདྲ། སྒྲ་དང་། སྒྲ་སོགས་ལྔ་ཆོས་ཅན། འདྲ། གཟུགས་སོགས། ཡུལ་དྲུག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡུལ་དྲུག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་ཆར། ཟིན་པའི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཟིན་པའི་དབང་རྟེན་ཁོག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་དེ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པས་སྟོང་དེ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །སྟོང་ཉིད་ཞེས། སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ། སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་སྟོང་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་དེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྣོད་བཅུད་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དང་། ཡང་། ཁྱོད་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་སྲུ་མཐའ་མེད་པར་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་”[༡]བདེན་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཞི་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི། གསུམ་པའི། འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཤེས་ནས་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྨོན་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི །རྣམ་ཐར། སྡོམ་འདུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་ཐར་གྱི། སྟོབས་རྣམས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོབས་ཀྱི། སྐྱོབ་པའི། དམ་བཅའ་བ་ལྟར་བརྟན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་འཇིགས་པའི། སོ་སོ། སྟོབས་སོགས་གཏུགས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་

༡ མ་ཕྱི།༥༢༩བྱང་༦ན། +ལ་

པའི་རང་གི་འགྲོ་ལ། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། བྱམས་པ་ཆེན་པོའི། སྡུག་བསྔལ། སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པ་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི། དགའ་བ་ནི། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགའ་བ་ཆོས་ཅན། དགའ་བ་ཆེན་པོའི། བཏང་སྙོམས། སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྡང་མེད་པ་ཆོས་ཅན། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི། སངས་རྒྱས། འཁྲུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་ཐྲོགས་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི། སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་ཐྲོགས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་པར་མི་ནུས་པའི། རྣམ་ཀུན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ནི། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་མིན་ཏེ། ཉི་ཚེ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བ། དུས་གསུམ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བ་རང་གི་དུས་ཀྱི་འོག་དང་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་དུ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན། ཆོས་སྤྱར་ལ། དུས་གསུམ་བདེན་བར་མི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བ་བདེན་པར་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། འདས་མ་འོངས་བདེན་པར་མི་དམིགས་ཏེ། འདས་པ་ད་ལྟར་ཞིག་ཅིང་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས། མི་དམིགས་པ་བདེན་སྟོང་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། ཁྱོད་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ངོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འདུས་པར། རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཕུང་པོ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྡུ། ནམ་མཁའ་དང་མ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་མཁའ་སོགས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན། རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་གཤིས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལས་གཞན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ཆོས་འདྲ། འཁོར་བ་ལས་གཞན་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར

བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་སྨྲ་གསུམ་ལ་འཇུག་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ལས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལས་དང་། ཚུ་རོལ་སྲིད་པ་ལས་གཞན་ནོ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་གསུམ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དངོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རབ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྟོང་གཞི་དང་། སྟོང་གཞི་དེ་དག་བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་རིགས་པ་དང་། སྟོང་གཞི་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །

རང་དགར་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྲིད་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་དྲུག་པ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཏེ། བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ། ཆོས་ཅན། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་འགྲོ་བ་སྐྱོབ་པའི་བློ་མི་འདོར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གོང་། ཆོས་ཅན། གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཤེས་རབ་སྔར་དུ་འཕོབ་སྟེ། ས་བདུན་པ་སྔར་དུ་ཐོབ་ནས་ཉན་རང་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ། ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་བའི་སར་བགྲོད་པར་བྱེད་དེ། རང་གཞན་གཉིས་ཀས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཕུལ་ཕྱིན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཕྱིན་དྲུག་ལ་གནས་ཤིང་། གཞན་ཡང་དེས་དེ་ལ་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་དྲུག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ག༧ སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པ་བཤད་པ།

རིང་དུ། ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྡང་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཀྱི། ཐབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འདྲེས་པ་མི་སྲིད་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ག༩ སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པ་བཤད་པ།

ཡང་ཡང་། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྦྱར་བ་སྤྱད་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡི། ས་བརྒྱད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སྨོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། སྨོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འདྲེས་པ་མི་སྲིད་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞི་བར་འཇུག་པ་ལས་འཛིན་ཏེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་ཆེད་དུ་འགོག་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སློང་བའི་ཕྱིར། ཆགས་པ། ཆོས་ཅན། ཁྱེད་རང་རྒྱུད་དག་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བས་འགོག་པ་ལས་སློང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པའི་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཟད། ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ཀྱང་ལམ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་ཆེད་དུ་འབད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བས་

འགོག་པ་ལས་ལྡོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ངོ་ན་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འཁོར་བ། ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་སྲིད་པར་སྐྱེ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་བཅུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་བཅུའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ས་བརྒྱད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ཀ༩ སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའི་བཤད་པ།

དགུ་པ། ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་ཡིན་དེ་སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འདྲེས་པ་མི་སྲིད་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན། ཆོས་ཅན། ས་བརྒྱད་པ་བ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དགུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ཀ༡༠ སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའི་བཤད་པ།

བཅུ་པའི། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས″ཐབ[1]་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། འོད་ཟེར་ཆེན་

༡ མ་ཕྱི། ༥(༣༩ཕྲེང་༡༢ན། ཐབ * བཐབ་ཡིན་སྙམ།

པོའི་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས། ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འདྲེས་པ་མི་སྲིད་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆར་སྤྲིན། ཆོས་ཅན། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ལ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྤྲིན་ལས་ཆར་བཞིན་ནོ། །ས་བཅུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ཁ༢ ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

དེ་ཚེ། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སོ་སྐྱེའི་ས་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ནུས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཚེ། ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སངས་རྒྱས་བརྒྱའི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་འདྲ། དེ་དག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སངས་རྒྱས་བརྒྱས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལྷུར་ཤེས་པར་ནུས་ཏེ། དེ་ཉིད། དེར་བསྐལ་བ་བརྒྱར་སྐྱེ་བ་བཟུང་ནས་གནས་པར་ནུས་ཏེ། སྔོན་དང་། དེར་བསྐལ་བ་བརྒྱའི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་ཕྱིའི་མཐའ་ཤེས་པར་ནུས་ཏེ། བློ་ལྡན། དེར་ཏིང་ངེ་འཛིན། བརྒྱ་ལ་འཇུག་ལྡང་ནུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན། དེར་འཇིག་རྟེན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་ནུས་ཏེ། སྣང་བར། དེར་འཇིག་རྟེན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད་ནུས་ཏེ། དེ་བཞིན། དེར་རྫུ་འཕྲུལ་

གྱིས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྨིན་པར་བྱེད་ནུས་ཏེ། བརྒྱ་ཕྲག །དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱར་འགྲོ་བར་ནུས་ཏེ། དེས་ནི། དེར་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་སེམས་པར་ནུས་ཏེ། ཐུབ་དབང་། དེར་རང་གི་ལུས་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལུས་བརྒྱ་སྟོན་པར་ནུས་ཏེ། རང་གི་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ལུས་བརྒྱ་སྤྲུལ་ནས་དེ་རེ་རེ་ཞིང་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་རེས་བསྐོར་བར་སྤྲུལ་ནུས་ཏེ། ཞེས་སྨྲ་རོ། །རྩ་བ་ན་རང་གི་ལུས་ལ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། ལུས་བརྒྱ་སྟོན་པ་ཙམ་ལ་བྱས་ན་ཞིང་བརྒྱར་འགྲོ་བ་དང་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བརྟག་དགོས་པར་སྣང་བས་དཔྱད་དོ། །བློ་ལྡན། ས་གཉིས་པ་བའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སངས་རྒྱས་སྟོང་མཐོང་བར་ནུས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་ལྔ་པོ། ས་གསུམ་པ་སོགས་ལྔ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་གཉིས་པ་སོགས་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་པ་ནི། འབུམ་ཕྲག་དང་། ས་གསུམ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་གཉིས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བ། ས་བཞི་པ་བའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་གསུམ་པ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིས། ས་ལྔ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་བཞི་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས། ས་དྲུག་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་ལྔ་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བ། ས་བདུན་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་

ཅན། ས་དྲུག་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་
ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མི་གཡོ་བའི། ས་བརྒྱད་པ་བའི་བྱང་སེམས་
ཆོས་ཅན། ས་བདུན་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་
གསུམ་འབུམ་གྱི་ཕྲ་རྡུལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པའི།
ས་དགུ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་བརྒྱད་པ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
སྟེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་ཕྲ་རྡུལ་གྱི་
གྲངས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག །ས་བཅུ་པ་བའི་བྱང་སེམས་ཆོས་
ཅན། ས་དགུ་པ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྲ་རྡུལ་གྱི་གྲངས་དང་
མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བ་སྤུའི། ཆོས་ཅན། ཆོས་སྤྲར། རྟོག་པའི་ཀུན་སློང་མེད་
པར་བ་སྤུའི་བུ་ག་རེ་རེར་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་རེ་རེ་ཞིང་བྱང་སེམས་
གྲངས་མེད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་སྣང་ཅིག་རེ་རེར་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་སྟོན་
པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡེ་ཚན་ལ་ཟློས་པའི་ཁྱད་པར་བརྟག་
དགོས་སོ། །དེ་བཞིན། ཆོས་སྤྲར། དེ་རེ་རེར་འགྲོ་བ་རྒྱུད་སྤྲ་མ་འདྲེས་པར་སྣང་
ཅིག་རེ་རེར་སྟོན་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཀུང་སྦྲུས་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་སྟོན་པའང་
སྤྱད་དེ། གང་ཕྱིར། གསར་དུ་ཐོབ་པའི་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
གསར་དུ་རྙེད་པའི་གནས་ཡིན་ན་འོག་མིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་གསར་རྙེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་ཀུན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀུན་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཀུན་ཆོས་ཉིད་ཀུན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་།

ཆོས་ཉིད་ཀུན་བདེན་སྟོང་དུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྣོད་མི་འདྲ་ཡང་དེའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་རྣམས་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། ཁྱབ་པ་ཡོད་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན་སོ་སྐྱེའི་སྔྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀུང་སྔྲ་མཐོང་བའི་ཚེ་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན། དེས་ན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀུན་རྟོགས་པས་ཀུང་ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་ཡང་མི་རྟོགས་པ་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་འཁྲུལ་རྒྱུ་མཐའ་དག་ཟད་པས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་ཉིད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མཁྱེན་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་སོ། །གང་ཆེ། ཁོ་ན་རེ། བདེན་སྟོང་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་འགལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཉིད་དངོས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་མེད་དེས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་མཁྱེན་པར་ཐལ། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་བློ་ཡང་སྐྱེ་མེད་ཡིན་ན། མཁྱེན་པོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ད་ལྟ་དེ་སྟོན་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་བློ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སམ། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པར

ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཐ་སྙད་དུ་ཡུལ་དང་མཐུན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར། ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མ་རིག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་བཞིན། དེ་ཡི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་ད་ལྟ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་བསྟན་ནས་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཆོས་སྐུའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོངས་སྐུས་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པའི་སྒྲ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་པ། ཆོས་ཅན། ཆོས་སྟེར། ཆོས་སྐུའི་མཐུ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུས་ཆོས་ཉིད་བསྟན་པའི་སྒྲ་ལས་གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་སྟེར་རོ། །མཁའ། ཆོས་ཅན། ཆོས་སྟེར། ཆོས་སྐུའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའ་སོགས་ལས་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པའི་སྒྲ་ལས་གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཁའ་སོགས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ད་ལྟ་རྩོལ་བ་མེད་ན་ཆོས་སྐུའི་མཐུ་ལས་ཆོས་ཉིད་སྟོན་ཅིང་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར། ད་ལྟ་རྩོལ་བ་མེད་ཀྱང་སྔར་གྱི་འབད་པའི་སྟོབས་ལས་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡོད་དེ། རྫ་མཁན་གྱིས་འབད་པ་ཆེན་པོས་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་རྩོལ་བ་མེད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་འཁོར་ནས་རྫ་བུམ་སྐྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་སྔོན་པའི་འབད་རྩོལ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་སྟོན་ཅིང་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། མེད་

ཀྱང་སྟོན་གྱི་སློན་ལམ་དང་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བའི་དབང་གིས་ཆོས་ཉིད་བསྟན་ནས་དོན་བྱེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱའི། ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱངས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོ། དྲི་བྲལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་འགགས། གསར་དུ་རྟེད་པའི་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སྐུ་ཡིན་ན་ལོངས་སྐུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་གསར་དུ་རྟེད་པའི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ཤེས་བྱའི། ཞེས་པ་སྟར། དེ་ཆོ། ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་འགགས། གསར་དུ་བརྙེས་པའི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་སྦྱར་རོ། །འགྲེལ་པར། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ནི་དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེང་། ཞེས་སོགས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ཞི་བ་དེའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལས་སླར་ལྡང་བ་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། ལུང་འདི་ནི་དེ་ཡིས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་ཞེས་ཡང་དྲངས་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་འགྲིག་གོ །ཞི་སྐུ། ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཞི་བའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔག་བསམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་དེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔག་བསམ་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བཞིན་ནོ། །འགྲོ། ཆོས་ཅན། གདུལ་

བྱའི་དོན་དུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སྟེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་དག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྐང་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ། ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྔར་ལྟར་རོ། །ཐུབ་དབང་ལོངས་སྐུས་སྤྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནུས་མཐུའི་ཁྱད་པར་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་སྐུ་གཅིག་ལ་སྔར་བྱུང་ཟིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐུ་གཅིག་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་པའི་ནུས་མཐུ་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་གང་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་དང་། ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ན་སངས་རྒྱས་བལྟམས་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཀུན་སྐུ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་ལ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་པའི་ནུས་མཐུ་དང་ལྡན་ཏེ། ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་ཇི་སྙེད་འདུས་ཤིང་། ཆོས་གང་གི་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་སྐུ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ། ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན། ཆོས་སྔར། ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ཇི་སྙེད་འདུས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་སྐུ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་སྐུ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་པའི་

ཉུས་མཐུ་དང་ལྡན་ཏེ། ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དེང་བདག་ཉིད་རིགས་གང་དུ་སྐྱེས་
ནས་བསླབ་པ་གང་ཞིག་ བླངས་ཏེ་སྤྱོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་བཅས་
གང་ལ་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་དུ་ཇི་ཙམ་དུ་ཚད་ཇི་ཙམ་ཕུལ་བ་སོགས་སྐུ་
གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན། ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་
ལ་རང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་པའི་ནུས་མཐུ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྲིན་པ་
བཞིན་དུ་ཡར་ཕྱིན་གཞན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གཞན་གྱི་མཛད་པ་ཀུན་སྐུ་
གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཉིད་སྤྱོད་པ་ཀུན། ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་
རང་གི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པའི་ནུས་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་སྤུའི་
ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུ་སྤར་བཀོད་པའི་རང་གི་མཛད་པ་ཀུན་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་
ཕྱིར། སངས་རྒྱས། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པའི་ནུས་
མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུ་དུས་གསུམ་
སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ་ཆོས་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་
བཞུགས་པ་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་
རྒྱས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱི་བར་གྱི་མཛད་པ་ཀུན་མིག་འཕྲུལ་
སྟོན་པ་ལྟ་བུར་ཤེས་ནས་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན། ཆོས་ཅན།
ཆོས་སྔར། དེར་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཉན་རང་སྐྱེ་འཕགས་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་
པ་ཅིག་ཅར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་དག་པ། ཆོས་ཅན། ཡུལ་ལ་དབང་བསྒྱུར་
བའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྡུལ་ཆེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཆུང་བར་མི་
འགྱུར་བཞིན་དུ་རྡུལ་གཅིག་གི་ཁྱོན་ལ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཤོང་ཞིང་འཇིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྡུལ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་

རྟོག །ཆོས་ཅན། དུས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་མཐའི་བར་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་པའི་གྲངས་འཛམ་གླིང་གི་རྡུལ་ལས་མང་བའི་ཕྱིར། གནས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཧྲི་སྙིང་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སོགས་བཅུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གང་། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ཇི་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་དང་། ལས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ལས་དང་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པའི། ལས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ལ་ཆགས་ཐོགས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །འདོད་ཆགས། ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་ཤིང་མོས་ལ། དེ་ལས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལ་མོས་པ་སོགས་ཇི་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི། མོས་པའི་རབ་དབྱེ་ལ། སངས་རྒྱས། མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནང་སྟོང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་ཇི་བཞིན་དུ། ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ། ཀུན་ཏུ། ཀུན་བྱང་གི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུའི་རབ་དབྱེ། དབང་པོའི་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི། ཀུན་བྱང་གི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུའི་རབ་དབྱེ་ལ། ལམ་འགའ། འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་རབ་དབྱེ། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི། འཁོར་འདས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ། འཇིག་རྟེན། ཀུན་བྱང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ཀུན་ནས་ཉོན

མོངས་དང་རྣམ་བྱང་མཁྱེན་པའི། གང་ལས་ཀུན་བྱང་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ཇི་སྙེད། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་མཁྱེན་པའི། སྔོན་གྱི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ། སེམས་ཅན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི། སྐྱེ་འཆིའི་རབ་དབྱེ། རྣམ་ཀུན། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཡིན་ཏེ། ཟག་ཟད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫོགས་པར་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཚད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་རྫོགས་པར་བརྗོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཁའ་ལྡིང་བཟློག་པ་ནམ་མཁའ་ཟད་ནས་མིན་གྱི་རང་སྟོབས་ཟད་ནས་ལྡོག་པ་བཞིན། དེ་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫོགས་པ་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལའང་འདས་ཏེ། རང་དབང་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཙམ་ཡང་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་རྫོགས་པར་ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདིར་བརྗོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་། ཟླ་གྲགས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རང་དབང་དུ་ཆ་ཙམ་བརྗོད་མི་ནུས་ཀྱང་འདིར་བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འདིར་བསྟན་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟབ་མོ། བསྟན་བཅོས་འདིར་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐུའི་སྟོབས་

གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཟབ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་ཤེས་ཤིང་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སླར་ཡང་། ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་གཞན་དོན་དུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟོན་ཏེ། ཆོས་སྐུ་ལས་མི་གཡོ་བཞིན་དུ་སླར་ཡང་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སམ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་གཞན་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་བྱེད་དེ། སྣ་ཚོགས་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་དང་མཐུན་པར་སྣང་འདས་སུ་འཁྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བཤད་ཟིན་པའི་སྐུ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། གང་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པར་བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོང་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་མེད་དེ། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་བྱེད་ཀྱི་སྒོང་ལམ་དེ་ཁོ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲི་མ་མཐའ་དག་མ་སྤངས་ན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་འཛིན་སྣང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡི། མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་དེ། མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པར་བགྲོད་བྱེད་སྒོང་ལམ་དེ་ཁོ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་མེད་ཅིང་། དེ་ཁོ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་བོ། །གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པ་ལ་དྲི་མ་མཐའ་དག་མེད་པ་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་སྤངས་པ་དགོས་པར་མི་འདོད་དོ། །འདིར་ནི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་མེད་ན་མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པ་མི་འོང་ཞིང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག

སྒྲུབ་པ་ལ་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་དགོས་ལ། སྤོང་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་རྟོགས་བློ་ལས་གཞན་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་ཏོ། །འོན་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། རེ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། སྙིགས་མ་ལྔའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་འདོད་ཀྱི་མོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བདེ་གཤེགས། རེ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྣོད་མིན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གདུལ་བྱ་རྣམ་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་དུས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད། སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོལ་བར་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་དམ་བཅས་པའི་དོན་དུས་ལས་མི་འདའ་བར་ཐེག་ཆེན་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རེ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་མི་འདོད་ཅིང་ཞི་བ་ལ་མོས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་དྲང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་གསུངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་གསུངས་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞུག་ཆེད་དུ་མྱང་འདས་བསྟན་དགོས་ཤིང་། རེ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་གེགས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རེ་ཞིག་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་བགྲོད་མི་ནུས་ཤིང་། ལམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྐྱོ་བ་ལ་ངལ་གསོའི་ཆེད་དུ་གྲོང་ཁྱེར་སྤྲུལ་པ་བཞིན། རྣམ་པར། ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལོགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཟིན་གྱི་གང་ཟག་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་དུ་དྲང་བའི་

ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེ་བར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་གྲངས་ཚད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་བསྐལ་བའི་གྲངས་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་གྲངས་ཚད་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་མི་མོས་པ་ལ་བསྟད་ན་ཉེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་དོན་དུ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་སྙམ་ན། རྒྱལ་བ། ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ་གཞན་དོན་དུ་སྐུ་ཆེ་གནས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མ་མས་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར། བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དེ་དུག་ཟོས་ཉེན་པར་མཐོང་བའི་བུ་སྡུག་གི་མའི་བརྩེ་བ་ལས་ཆེས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གཞན་དོན་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། སྙིང་རྗེ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུའི་དབང་གིས་དེར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་རང་དོན་ལས་ལྡོག་ནས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བཞུགས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་བཞུགས་པ་གང་ཞིག་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྲིད་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གང་རུང་གིས་བདེ་འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོ་གང་རུང་གི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདི། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རང་བཟོས་སྦྱར་བ་མིན་ཏེ། འདི་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པས་

བཀྲལ་བ་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། འདི་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིར་བསྟན་
པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་འདི་རང་རྒྱུད་པའི་བསྟན་བཅོས་ན་མེད་དེ།
ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་བཏགས་པ་
ཙམ་དུ་ཡོད་ཚུལ་ལུང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབུ་
མའི་སྤྱི་སྡོད་ལས་གཞན་དུ་བདེན་སྟོང་སྟོན་པ་མེད་པ་བཞིན། ཀླུ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟབ་
ཞིའི་དོན་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཆེད་དུ་སྦྱར་དགོས་ཤིང་། སྦྱར་ནས་གདུལ་བྱའི་རེ་
བ་སྐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེད་དུ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། འགའ་ཞིག་གིས་ཟབ་ཞིའི་དོན་ཁོང་
དུ་མ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད།
ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ཉིད་མ་རྟོགས་ཏེ། དེ་རྟོགས་
པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་
མི་རིགས་ཏེ། གོང་གི་ཆོས་འདིའི་ཕྱིར། སུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་བཞིན། སློབ་དཔོན།
ཟླ་བ་གྲགས་པ་བདག་གིས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་
པའི་དགེ་བ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གནག་ཀྱང་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་
དཀར་བ་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་སྐར་གྱིས་བསྐོར་བའི་ཟླ་འོད་ལྟ་བུའམ། སེམས་རྒྱུད་
གནོད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་སྒྲོལ་གདུག་དང་འདྲ་ཡང་དགེ་བ་ཕན་པའི་རང་
བཞིན་ཅན། གདེངས་ཀའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་
ནས་མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པར་ཤོག་ཅིག །ཅེས་ཁེངས་སྐྱུང་དང་

བཅས་ཏེ་བསྔོས་སོ། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྔོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བ་དེ་རང་གཞན་ཀུན་གྱི་སྐྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བ་ཞེས་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའོ། །པཎྜི་ཏ་ཐིག་ལེ་བུམ་པ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་མཐུན་པར་བསྒྱུར་ཅིང་། ཕྱིས་པཎྜི་ཏ་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་འོག་ཤར་གྱི་རྒྱ་དཔེ་དང་གཏུགས་ཏེ་བསྒྱུར་བའོ།། །།

ཀ༢ མཇུག་གི་དོན་བསྟན་པ།

ཕུལ་བྱུང་གཞུང་ཀུན་ཉུང་ངུར་བསྡུས། །དོན་ཡོད་སྦྱོང་འགྲོར་རྣོན་པོ་ཡོད། །འདི་ཡི་ཡིན་མིན་གཞིགས་ཀྱིན་རིག །ལེགས་ཉེས་རེ་རེར་ཕྱེ་ཆེ་ཞེས། །"བློན་[1]"རྫོངས་མགོ་བོ་བསྐོར་འདོད་ཚོས། །གཞུང་ལུགས་ཕུལ་བྱུང་སྨུན་ཁུང་བཙུག །མགོ་རྫོངས་བློ་གྲོས་བོབ་བོབ་ཚོས། །ཞུ་ཐུག་འགྱུར་དུས་འབྲུ་རྟུག་བཟུང་། །ཡིན་མིན་ཇི་བཞིན་མི་རིག་བཞིན། །གཞན་ལ་འཆད་པ་སྐྱལ་བ་དན། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཕྱིར་ཡིད་གཉིས་ཞི། །གཞན་ལ་འཆད་པ་སྐྱལ་བ་བཟང་། །མཁྱེན་བརྩེ་ཡེ་མེད་བཤེས་གཉེན་བསྟེན། །མ་དད་གཞན་དབང་ཉན་པ་ངན། །མཁྱེན་བརྩེ་ཆེ་བརྙེས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན། །དད་པས་རང་དབང་ཉན་པ་བཟང་། །ཕྲ་རགས་མཚམས་རྣམས་ཐ་དད་པར། །གནས་ལྟར་བརྟག་དཔྱད་ཡང་དག་བྱས། །སྐྱལ་མཉམ་གཞན་ལའང་ཕན་པ་དང་། །རང་ལ་ཕན་བསམ་འབད་

[1] མ་ཕྱི། ༥༩༤ཕྲེང་༩ན། བློན *བློ་ཡིན་སྙམ།

པ་ལགས། །དགེ་དེས་ཐེག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཚེ། །སྙིང་གི་དཀྱིལ་"དེར་[1]་ཆིལ་ཆིལ་འཁྱིལ། །གྲོལ་འདོད་བློ་ནོར་གྲོགས་མཆོག་ཐོབ། །མྱུར་དུ་"དུས་[2]་གསུམ་དྭངས་ཕྱུངས་གྱུར།། །།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་བ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གི་སྙིང་པོ་ལེན་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པའི་ངག་དོན། འདི་ནི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དག་གིའང་ཆེད་དང་། གཙོ་བོར་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཉིད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐུལ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སྦྱར་བའོ། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་"ཀྱི་[3]་རྗེས་བཟུང་བའི། །འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་བཀའ་དྲིན་ལས། །བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་"ཡིས་[4]། །བློ་ཡི་མཁའ་ལ་ཉི་མ་ཤར། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །། དགེའོ།། །།

སྭ་སྟི་ཧྲཱི་ཡཱ། ལྷག་བསམ་རི་བོ་བརྩོན་པའི་ནོར་རྒྱས་ཀྱིས། །ཚོགས་གཉིས་བདུད་རྩིའི་ཆུ་གཏེར་བསྣུབས་བའི་བཅུད། །དགེ་ལེགས་འོད་དཀར་དྲྭ་བ་འཕྲེད་པ་ཅན། །ཐུབ་དབང་སྨྲ་བའི་ཟླ་བ་འདི་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན། །ཇི་བཞིན་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ། །སྨྲ་བའི་

༡ མ་ཕྱི། ༥༩༤ཕྲེང་༡༣ན། དེར *འདིར་ཡིན་སྙམ།

༢ མ་ཕྱི། ༥༩༤ཕྲེང་༡༣ན། དུས *དུག་ཡིན་སྙམ།

༣ མ་ཕྱི། ༥༥༠ཕྲེང་༤ན། ཀྱི *ཀྱིས་ཡིན་སྙམ།

༤ མ་ཕྱི། ༥༥༠ཕྲེང་༡༠ན། ཡིས *ཡི་ཡིན་སྙམ།

ཕྱུལ་བྱུང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། །ཟླ་བའི་ཞབས་སོགས་བརྒྱུད་པར་བཅས་ལ་འདུད། །ཁྱད་པར་ཟླ་ན་མེད་པའི་ལུགས་བཟང་འདི། །ལེགས་པར་འབྱེད་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པ། །རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་མཆོག །བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་འདིར་ཕྱག་བགྱིད་དོ། །བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལས་འོངས་པའི། །″ཤཱཀྱ[༡]་སེང་གེའི་དགོངས་དོན་ནོར་བུ་ཡིས། །འགྲོ་བློའི་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་འཕྲོག་མཛད་པ། །སྨྲ་བ་ཀུན་གྱི་དེད་དཔོན་དེ་ལ་འདུད། །མགོན་དེའི་ལེགས་བཤད་ཉི་མོར་འབྱེད་པའི་དཔལ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་དོན། །དོན་བཞིན་ལེགས་པར་སྟོན་བྱེད་བསྟན་བཅོས་འདི། །འདི་དང་ཕྱི་མར་ལེགས་པར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་གྱིས། །ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་འཁྲིད་པ་བཞིན། །ཕན་བདེའི་དཔལ་འབྱོར་མ་ལུས་ཅིག་ཅར་དུ། །འཇོ་བ་དེ་ཡིས་ཡིད་འཕྲོག་″སྒྲར[༢]་དུ་བསྒྲུབས། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཟེ་″བསྙེད[༣]་དེས། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཐེག་མཆོག་བཤེས་གཉེན་གྱིས། །རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་རྟེན་བྱུང་ཟབ་མོའི་ལམ། །ལེགས་པར་འདྲེས་པའི་སྣོད་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །མི་དམན་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་མངའ་བས། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི། །ས་སྐྱོང་བཙུན་མོའི་འཁོར་དང་སྲས་བཅས་ཀུན། །ཆབ་སྲིད་དང་བཅས་རྟག་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་མི་ཕྲོགས་པའི་མཁྱེན་″རབ[༤]་དང་ཐུགས་

༡ མ་ཕྱི། ༥༥༡ཕྲེང་༩ན། ཤཱཀྱ *ཤཱཀྱ

༢ མ་ཕྱི། ༥༥༡ཕྲེང་༡༠ན། སྒྲར *སྒྲར་ཡིན་སྙམ།

༣ མ་ཕྱི། ༥༥༡ཕྲེང་༡༡ན། བསྙེད *སྙེད་ཡིན་སྙམ།

༤ མ་ཕྱི། ༥༥༡ཕྲེང་༡༨ན། རབས *རབ

རྗེའི་བདག་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེའི་བཀའ་དྲིན་ཚད་མེད་པ་ཆོས་″ཀྱི[1]་བསབ་པ་དང་། བསྟན་པའི་སྦྱིན་བདག་ཆེན་པོ་དྲུང་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་ཁུ་དབོན་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་ཆབ་སྲིད་བརྟན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་ལའང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལེགས་མཆོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། དད་པར་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཔལ་″གྱིས[2]་ཉེ་བར་མཛེས་པ་དྲུང་བྱ་ཁྲིད་དཔལ་འཛོམ་པའི་དྲུང་ནས་ཞལ་ཏ་མཛད་དེ། མེ་མོ་བྱའི་ལོ་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ། སྣེའུ་གཞིས་ཀར་པར་དུ་སྒྲུབ་པར་བགྱིས་སོ། །ཕྱི་མོའི་ཡིག་མཁན་མཁས་པ་དགེ་བསྙེན་དང་། །ཡིད་འཕྲོག་རྐོས་ཀྱི་རིགས་བྱེད་རྡོར་བཀྲས་ཡིན། །ཞུ་དག་པ་ནི་ཐུ་མི་སམ་ཛྙོ་ཏའི། །བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་རིང་དུ་འདྲིས་″[3]་བྱས་ཤིང་། །རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྦྱངས་པ་མི་དམན་པའི། །བློ་གྲོས་མིག་ལྡན་དགེ་ལེགས་ཆོས་འཕེལ་ལོ། །མཾ་ཀྲ་ལཾ་ཧྲ་བནྟུ།། དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་སོ།། །།མངྒ་ལམ།། །།

[1] མ་ཕྱི། ༥༥༡ཕྲེང་༡༧ན།   ཀྱི   *ཀྱིས་ཡིན་སྣམ།
[2] མ་ཕྱི། ༥༥༢ཕྲེང་༡ན།   གྱི   *གྱིས
[3] མ་ཕྱི། ༥༥༢ཕྲེང་༨ན།   +པར་

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་འབབས་ཀླུང་། །
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འབྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །
པར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །དགེའོ། །